

Xəbər
Salyanda
ər-arvad öz
evində
diri-diri
yandı
 yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27 fevral 2017-ci il Bazar ertəsi № 44 (6658) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Xocalı qurbanları yad edildi
 Soyqırımın 25-ci ildönümündə Bakıda "Xocalı yürüşü" keçirildi; əksər ölkələrdə də anım tədbirləri düzenlənidi...
 yazısı səh.3-də

Ermənistan son sülh ümidlərini də basdırır - təhlükəli gəlişmə
 yazısı səh.11-də

Azərbaycana narkotiki at əti adı altında gətiriblər - istintaq altında olan şəxsdən sensasion açıqlama
 yazısı səh.10-də

Bir türk generalı Rusiya ordusuna necə rəhbər gətirildi - ilginç araşdırma
 yazısı səh.6-də

"Manatın məzənnəsi 3 il sabit qala bilməz" - Ekspert beynəlxalq reyting agentliyinin nikbinliyini bölüşür
 yazısı səh.4-də

Bir Nyu-York macərası başladı - ABŞ-a ezam olunmuş əməkdaşımızın qeydləri
 yazısı səh.13-də

DTX-nin casus əməliyyatı - Azərbaycanda hərbi sirlər necə qorunur?
 yazısı səh.3-də

Bakı İrani Ermənistandan uzaqlaşdırır - azərbaycanlı nazirin Tehran səfərinin pərdəarxası
 yazısı səh.5-də

Boz ayın gətirdiyi xəstəliklər - onlardan necə qorunmalı?
 yazısı səh.14-də

Xocalı soyqırımının ildönümündə düşmənin xain təxribatı

QARABAĞDA MÜHARİBƏ, ŞƏHİDLƏR VƏ ERMƏNİ LEŞLƏRİ - NİYƏ İNDİ?

Cəbhədəki son insidentin mümkün pərdəarxası; genişmiqyaslı toqquşma ehtimalı günbəgün artır; analitiklər son durumu dəyərləndirir; hərbi ekspert "Düşmənin itkiləri qat-qat çoxdur..."

Sərkisyanın məkrli gedişi -

Kremlə qarşı demarş, Bakıya şans

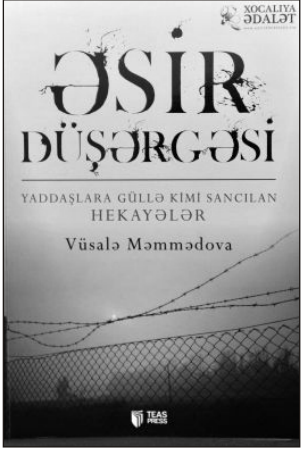
İşğalçının yeni oyunu: İrəvan Rusiyanı Qərblə təhdid edir; Ermənistan prezidenti bu gün Brüsseldə NATO baş katibi ilə görüşəcək; düşmən ölkədə seçki ehtirasları pik həddə iken Sərkisyan Avropada özünə təzə "krişə" axtarışına çıxıb... yazısı səh.8-də

Mütəllibovun Elçibəy hökumətinə ittihamına sərt reaksiyalar gəldi
 yazısı səh.4-də

Bahar Muradova: "Hökumətin fəaliyyəti mütləq müzakirə mövzusu olacaq"
 yazısı səh.7-də

Əbdül Mahmudbəyov: "Elə bilirdim ki, mənə heykəl qoyacaqlar..."
 yazısı səh.12-də

"Əsir düşərgəsi" kitabı çap olundu

"Xocalıya ədalət" beynəlxalq maarifləndirmə kampaniyası çərçivəsində "Əsir düşərgəsi" kitabı çap olundu. Kult.az xəbər verir ki, jurnalist Vüsalə Məmmədovanın müəllifi olduğu və TE-AS Press nəşriyyat evində çap olunan kitab Lent.az-da yayımlanmış eyniadlı layihə əsasında tərtib edilib.

Yeni nəşrdə toplanan doqquz hekayət Qarabağ müharibəsində ermənilərin əsir və girov götürdüyü insanların üzləşdikləri işgəncə və zorakılıqdan, yaşadığı dəhşətlərdən bəhs edir. Hekayətlər əsir və girovların dilindən qələmə alınıb.

Kitabda 1993-cü ildə könüllü olaraq Azərbaycan Milli Ordusunun sıralarına yazılaraq, Qarabağda döyüşən Türkiyə vətəndaşı Atilla Yumakin əsirlikdə yaşadıklarından və digər xarici ölkə vətəndaşlarının göstərdiyi fədakarlıqdan da söhbət açılır.

Qeyd edək ki, nəşrin məqsədi Qarabağ müharibəsi həqiqətlərinin araşdırılması, yeni nəsle, həmçinin dünyaya çatdırılması yönündə daha bir addım atmaqdır. Müharibənin günahsız insanların taleyinə vurduğu silinməz zərbə və dəmləşmələri yenidən cəmiyyətə göstərmək, erməni vandalizminin şahidi olmuş insanların iztirablarını onların öz dilindən təqdim etməkdir. Kitabda bir çox faktlar geniş ictimaiyyətə birinci dəfədir çatdırılır.

Ruhani prezidentliyə namizədliyini verir

İrənin vitse-prezidenti Hüseyn Əli Əmiri ölkə başçısı Həsən Ruhaninin may ayında keçiriləcək prezident seçkilərində namizədliyini verəcəyini təsdiqləyib. Musavat.com xəbər verir ki, ötən ilin oktyabrında İrənin

Daxili İşlər naziri Əbdülrza Rəhmani Fəzli ölkə başçısının 2017-ci il prezident seçkilərində iştirak edəcəyini bildirmişdi.

Nazir qeyd etmişdi ki, namizədlərin qeydiyyatı 10-14 apreldə aparılacaq. Seçki kampaniyası isə aprelin 27-də başlayıb, mayın 16-da başa çatacaq.

Bu günün hava proqnozu açıqlandı

Fevralın 27-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən verilən xəbərə görə, ararib güclənən şimal-qərb küləyi gündüz mülayim şərqi küləyi ilə əvəz olunaçaq. Havanın temperaturu gecə 2-5° isti, gündüz 7-9° isti, Bakıda gecə 2-4° isti, gündüz 7-9° isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi 772 mm civə sütunundan 767 mm civə sütununa enəcək. Nisbi rütubət gecə 65-75 %, gündüz 50-60 % təşkil edəcək.

Bu gün Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yağmursuz, bəzi yerlərdə duman olacağı, gecə və səhər ayrı-ayrı dağlıq və dağətəyi rayonlarda yağıntılı olacağı, qar yağacağı ehtimalı var. Qərb küləyi gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 2-7° isti, gündüz 9-14° isti, dağlarda gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 3-8° isti olacağı gözlənilir.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Nazir müavini: "Müharibə başlayarsa..."

"Biz istəyorduk ki, münaqişənin həllinə cəlb olunmuş ölkələr, həmsədrilər və Minsk qrupunun digər üzvləri, dünyanın aparıcı dövlətləri Ermənistanın çirkin məqsədlərindən nəticə çıxarsınlar və onu sülhə vadar etsinlər". Bu sözləri Azərbaycan xarici işlər nazirinin müavini Xələf Xələfov deyib.

O bildirib ki, Azərbaycanın hərbi potensialı düşmənin istənilən həmləsinə cavab verməyə imkan verir: "Ermənistan sülhə vadar edilməyə, işğalçılıq siyasətindən əl çəkməyə və torpaqları geri qaytarmasına, biz digər üsullardan istifadə edib, torpaqlarımızı azad etməliyik. Biz buna çox yaxınıq. Mən inanıram ki, yaxın dövrdə danışıqlar prosesində

Xələf Xələfov

əlavə təkan, əlavə siyasi impuls olmalıdır. Bunun nəticəsində Ermənistanı sülhə gətirmək mümkün olmasa, regionda yeni münaqişənin başlanmasına görə bütün məsuliyyət Ermənistan rejiminin üzərinə düşəcək".

Dənizli valisi: "Türkiyə və Azərbaycan iki dövlət deyil"

Bundan sonra hər kəs bilsin ki, Azərbaycana xor baxanlara Türkiyə səssiz qalmaqacaq. Axar.az xəbər verir ki, bu sözləri Türkiyənin İqtisadiyyat naziri Nihad Zeybekçi Xocalı soyqırımının ildönümü ilə bağlı Dənizli şəhərində baş tutan toplantıda deyib.

"Biz bu topraqları qanlarımızla aldığımız. "Biz" deyərək hər iki dövləti nəzərdə tutaram. Sərhədlər var aramızda. İki ayrı dövlət olmuşuq. Amma eyni millətlik. Hər şeyimizlə eyniyik".

Toplantıda şəhər valisi Əhməd Altıbarmağın açıqlaması isə daha diqqətçəkici olub: "Türkiyə və Azərbaycan haqqında danışanda iki dövlət, bir millət nəzərdə tutulur. Hətta mənə görə, iki dövlət də deyil. Çünki birinin kədəri digərinindir. Eləcə də birinin gücü digərinə təsir edir. Dövlətimizlə biz bunu indi yaşamırıq. Bu, XVIII əsrdən belədir. O dönəmə nəzər yetirdikdə, Seyid Onbaşının rəhbərliyi ilə rus-erməni işğalına qarşı savaş aparılırdı".

Masallı dindarlarından sutkalıq həbs olunanlar!

Masallıda dindarın həbsinə etiraz edənlərə sutkalıq həbs

Masallıda tanınmış ruhani Şeyx Sərdar Hacıhəsəninin həbsi rayonun dini camiyəsində etiraz doğurub. Musavat.com cənubnews.com-a istinadən xəbər verir ki, cümə namazından sonra öz ruhanilərinin müdafiəsinə qalxan etirazçılardan 15 nəfəri saxlanılıb.

Həmin şəxslərdən bir qismi Masallı Məhkəməsinə aparılaraq barələrində sutkalıq həbs qərarı çıxarılıb. Məlumatla görə, saxlanılanlardan Həbibov Məhəmməd Əsgər oğluna 25 sutka, Rəhimov Salmana 15 sutka, Şahhüseynov Fizuliyə 15 sutka, İmadeddin Mehərrəmovaya 10 sutka inzibati həbs cəzası verilib. Digər bir qism isə müxtəlif pul cərimələri ilə azadlığa buraxılıblar.

Qeyd edək ki, Şeyx Sərdar Hacıhəsəninin həbsinin rayon icra başçısı Rafil Hüseynovun sifarişilə baş tutduğunu bildirilir. Həbslə bağlı hüquq müdafiə təşkilatı DEVAMM etiraz bəyanatı yararaq, din xadiminin dərhal azad edilməsini tələb edib.

□ NURLAN

İlin ilk Günəş tutulması oldu

Dünən ilin ilk Günəş tutulması hadisəsi olub. Report-un xəbərinə görə, dairəvi Günəş tutulması Bakı vaxtı ilə saat 16:12-də başlayıb, saat 18:54-də maksimumunda olub, saat 21:35-də bitib.

Yerdən Ay səthinin arxasında gizlənəcək Günəşin yalnız nazik dairə şəklində olan az bir hissəsi görünüb. Səma hadisəsini Cənubi və Qərbi Afrika, Cənubi Amerika, Antarktida sakinləri müşahidə edə biliblər. Bu hadisəni Azərbaycandan izləmək mümkün olmayıb.

Qeyd edək ki, bu il 2 Ay və 2 Günəş tutulması hadisəsi baş verəcək. İlk ay tutulması fevralın 11-də qeydə alınıb. Növbəti Ay tutulması avqustun 7-də, ikinci Günəş tutulması isə avqustun 21-də olacaq. Bu hadisələrin insanlar üçün heç bir təhlükəsi yoxdur və adi astronomik hadisədir.

8 martda qadınlara 40 manat veriləcək

Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov maraqlı sərəncam imzalayıb. İstipress xəbər verir ki, sərəncama əsasən, 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günündə ölkədə yaşayan hər bir qadına dövlət başçısının adından 40 manat hədiyyə olunacaq.

Pul hədiyyəsi martın 1-dən 5-nə qədər olan dövrdə rəsmən işlə təmin olunmuş, təhsil alan, yaxud müavinət və təqaüd alan qadınlara paylanacaq. İşsiz qadınlar siyahıya daxil edilməyib. Bundan əlavə, 8 və daha çox uşağı olan qadınlara "Ene Məhri" medalı təqdim olunacaq.

Qeyd edək ki, aztəminatlı ailələrə prezidentin adından yeni mənzillərin açarları təqdim ediləcək. Aztəminatlıların necə müəyyən ediləcəyi və neçə mənzilin təqdim ediləcəyi açıqlanmayıb.

İsraildə atışma: soydaşımız yaralandı

Bazar günü səhər İsrail KİV-i Petax-Tikva şəhərində odlu silahın tətbiq olunduğu hadisə haqqında xəbər yayıb. Virtualaz.org xəbər verir ki, İsrail polisi mətbuat xidmətinin hadisə ilə bağlı məlumatında deyilir ki, təxminən saat 7-də polisə Bentsion Qalıs küçəsindəki ticarət mərkəzində atışma haqqında informasiya daxil olub. Hadisə yerinə gələn polis əməkdaşları oradakı müharibəçini yaralı halda aşkarlayıblar.

İlkin araşdırmanın nəticələrindən məlum olub ki, zərərçəkən təxminən 30 yaşlı olan Azərbaycan vətəndaşıdır. O, İsraildə daimi yaşamaq statusuna malikdir, ancaq silah gəzdirməyə hüququ yoxdur. Polis bildirir ki, zərərçəkmiş hələ müəyyən edilməmiş yolla başqa mühafizəçinin silahını əldə edib. Zərərçəkənə ilk tibbi yardım göstərilib və o, "Beylinson" xəstəxanasına çatdırılıb. Silahın sahibi dindirilmək üçün saxlanılıb. Araşdırma davam edir.

Çavuşoğludan Yunan həmkarına: "Dəcəl uşaq..."

Diqqət yetirdiyimizdə bənzər təoflirimiz çoxdur. Lakin bir dəcəl uşağın bütün bunlara kölgə salmasına Yunanistan icazə verməməlidir. Axar.az xəbər verir ki, bu sözləri Türkiyə Xarici İşlər naziri Mövlud Çavuşoğlu Yunan həmkarı Nikos Kociasın fikirlərinə münasibət bildirərək deyib.

Çavuşoğlu Ankaranın Afina ilə münasibətlərə xüsusi önəm verdiyini bildirib: "Biz belə zehniyyətlə müzakirə apara bilmərik. Onlara güc göstərməyimizə ehtiyac da yoxdur. Türk əsgərinin yeri gələndə nə etmək lazım olduğunu ən yaxşı onlar bilir. Yeni hökumət bunu anlayır. O dəcəl (Nikos Kocias) uşağa da izah ələsinlər. Bizim səbrimizi yoxlamasınlar".

Qeyd edək ki, Yunanistan XİN rəhbəri Nikos Kocias mütəmadi olaraq Türkiyənin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı çıxışlar edir.

Fevralın 26-da Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ilə bağlı Xocalı qurbanlarının xatirəsinə ucaldılan "Ana harayı" abidəsi xalqımız tərəfindən ziyarət edilib. Minlərlə insan abidə önünə yürüş edərək, Xocalı qurbanlarını yad edib, onların ruhuna dualar oxuyublar, abidə önünə qərənfillər düzüblər.

Saat 10:00 radələrində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə dövlət nümayəndələri abidəni ziyarət ediblər. Ölkə başçısının iştirakı ilə Bakı Dəniz Vağzalıının qarşısından başlayaraq "Ana harayı" abidəsi önünə izdihamlı yürüş keçirilib. AzƏTAC prezident, vitse-prezident, nazir və komitə rəhbərlərinin də qatıldığı yürüşdə 40 mindən çox adamın iştirak etdiyi barədə məlumat verib. Yürüş iştirakçıları əllərində "Dünya Xocalı soyqırımını tanımalıdır!", "Xocalıya ədalət!", "Xocalını unutmayın!", "Rədd olsun erməni faşizmi!", "Xocalı - XX əsrin soyqırımı", "Cinayətkarlar cəzasız qalmayacaqlar!", "Xocalı soyqırımı - 25 il" və s. çağırışlar və şüarlar tutublar.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tapşırığına əsasən Silahlı Qüvvələrdə Xocalı soyqırımının iyirmi beşinci ildönümü ilə əlaqədar silsilə tədbirlər keçirilib.

Müsavat Partiyasının rəhbərliyi Xocalı abidəsini saat 12:00-da ziyarət edib. Müsavatçılar Xətai metrosunun qarşısından abidəyədək yürüş ediblər. Abidə önünə Müsavat Partiyası adından əklil və gül dəstələri qoyulub. Müsavat başqanı Arif Hacı və MSDM-in sədri İsa Qəmbər abidə önündə qısa çıxış ediblər.

Milli Şura da Xocalı şəhidlərini ziyarət edib. Ziyarətdə qurum rəhbərliyi və fəallar iştirak ediblər.

Həmçinin, ölkənin digər partiyaları, ictimai birlikləri də "Ana harayı" abidəsinə ziyarət təşkil ediblər.

Xocalı faciəsinin üstündən 25 il ötsə də, Azərbaycanın bu soyqırımı hələ də Beynəlxalq Haaqa Məhkəməsinə daşıya bilməməsi, bu faciənin baskıkarlarını cəzalandıra bilməməsi daim müzakirə mövzusu olur. Faciənin 25 illiyində də bu məsələdə ölkənin əsas gündəmində olan məsələlərdən birinə çevrilib. Bosniya və Herseqovinada 1992-1995-ci illərdə törədilən soyqırımın günahkarlarının cəzalandırılmasına Bosniya hökuməti nail olub. 2001-ci ildə Keçmiş Yuqoslaviya üçün Beynəlxalq Cinayət Tribunalı (KYBCT) general Krstiči 1995-ci il Srebrenitsa soyqırımındakı roluna görə təqsirli bildi, bununla beynəlxalq tribunal tərəfindən ilk dəfə soyqırım aktı qanun olaraq müəyyən olundu. 2010-cu ildə Bosniya serb ordusunun Drina korpusunun təhlükəsizlik komandiri polkovnik-leytenant Vujadin Popoviç və həmin ordunun təhlükəsizlik komandiri polkovnik Ljubiša Beara Srebrenitsa qətlindəki rollarına, soyqırım, qırqın, qətl və təqiblərə görə KYBCT tərəfindən

Xocalı qurbanları yad edildi

Soyqırımın 25-ci ildönümündə Bakıda "Xocalı yürüşü" keçirildi; əksər ölkələrdə də anım tədbirləri düzənləndi...

təqsirli bilinib ömürlük azadlıqdan məhrum etməyə məhkum olundular.

Azərbaycan bu presedentdən yararlına bilərmə?

BQP sədri, deputat Fazil Mustafadəyir ki, Xocalı soyqırımını beynəlxalq məhkəməyə daşımaq problemidir: "Bunun da bir səbəbi var. Məsələnin arxasında duran Rusiyadır. Cinayətin törədilməsində Rusiyanın 366-cı alayının birbaşa rolu var. Belə bir vəziyyətdə bunu etmək mümkünsüz görürəm."

Bosniyada bu məsələnin arxasında duran oldu və Rusiya da heç nə edə bilmədi. Bizim arxamızda kim durur? Konkret olaraq bu məsələdə bizə dəstək verən ölkə yoxdur. Ona görə də bu məsələnin müsbət həlli istiqamətində hansısa bir illüziyalara qapılmamalıyıq. Çünki Rusiya amili bizi hər hansı bir ciddi addım atmağa imkan vermir. Rusiya-

nın özü bu məsələnin arxasında dayanıb, ermənilərə dəstək verir. Biz ancaq hüququn beynəlxalq prinsipləri normal işlədiyi vaxtda bu istiqamətdə müsbət nəticələrə nail ola bilərik. Amma indiki şəraitdə buna nail olmağın perspektivləri çox azdır. Ona görə ki, beynəlxalq hüquq ümumiyyətlə, dünyada işləmir. Bu istiqamətdə Azərbaycan tərəfi cəhdlərini edir, məsələ gündəmə gətirilir. Çalışılır ki, müəyyən şeylər edilsin. Amma Azərbaycan bunu Beynəlxalq Tribunalıya daşımaq imkanını əldə edə bilmir. Əgər bu işin arxasında Rusiya faktoru dayanmasaydı, daha fərqli şeylər etmək mümkün idi".

"Xocalı ilə bağlı beynəlxalq tribunal yaradılmalıdır. Xocalı soyqırımına siyasi, hüquqi qiymət verilməsi və cinayətkarların məsuliyyətə cəlb olunmasının təmin edilməsi üçün hüquqi mexanizmlər tətbiq etmək lazımdır".

APA-nın məlumatına görə, bunu Azərbaycan xarici işlər nazirinin müavini Xələf Xələfov deyib. O bildirib ki, bunun üçün beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlıq çox vacibdir: "Bir tribunalın, tanınmış hüquqşünaslardan ibarət olan hüquqi mexanizmlərin yaradılması vacibdir ki, bəşəriyyətin ən böyük faciələrindən biri olan, 20-ci əsrin sonlarında baş vermiş cinayəti törədən məhkəmə qarşısına çıxınsın, cinayət məsuliyyətinə cəlb edilsin.

Çünki bu, daim insanları düşündürməlidir ki, insanlığın vicdanını yumaq lazımdır. Bunun üçün yeganə yol həmin cinayəti törətmiş təşkilatların, hərbcilərin, terrorçuların mütləq öz cəzalarını almasıdır. Biz bilir ki, bu cinayəti törədənlərin çoxu bu gün siyasətlə məşğul olur, Ermənistan hakimiyyətində yuva qurub, Ermənistanın hərbi rejiminin başında durur. Buna görə də bu istiqamətdə işlər bundan sonra da davam etdiriləcək. Mən düşünürəm ki, Azərbaycanın hər bir vətəndaşı, damarında Azərbaycan qanı axan hər bir şəxs bu istiqamətdə öz töhfəsini verməlidir. Heç olmasa, dünyaya biz tanıtmalıyıq ki, Azərbaycan xalqına qarşı belə bir cinayət baş verib və bu cinayətin səbəbkarları məsuliyyətə cəlb olunmayıb. Bu istiqamətdə hər kəs öz borcunu yerinə yetirməlidir".

□ Cavansir ABBASLI

DTX-nin casus əməliyyatı - Azərbaycanda hərbi sirlər necə qorunur?

İlham İsmayıl: "Xarici dövlətə işləyən casusu ifşa etmək heç də asan məsələ deyil"

Xəbər verdiyi kimi, Azərbaycana xəyanət edən iki casus ifşa edilib. DTX-nin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin yaydığı məlumata görə, xarici ölkə ərazisində xarici xüsusi xidmət orqanı əməkdaşları tərəfindən yazılı iltizamla məxfi əməkdaşlığa cəlb edilmiş Elşən Əmiri və Elçin Babayev hərbi sirləri də öyrənməyə çalışıblar.

İlham İsmayıl

Hər iki şəxs Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 274-cü (dövlətə xəyanət) maddəsi ilə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib, məhkəmənin qərarı ilə barələrində həbs qətimkan tədbiri seçilib. Hazırda istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir. Bəs, görəsən müasir dövrdə, texnologiyaların yüksək inkişaf etdiyi dönmədə hərbi sirləri qorumaq asanlaşıb, yoxsa çətinləşib?

Təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl hesab edir ki, hələ ki informasiya əldə etməkdə vasitəçi kimi insanı üstələyən qurğu yoxdur: "Hazırda qurğular vasitəsilə digər dövlətlərin ərazilərinə nəzarət edə bilirlər. Azərbaycanın hərbi potensialı barəsində informasiya almaq peyki olan ölkələr üçün problem deyil. Söhbət isə ondan gedir ki, hələ ki insanı əvəz edə biləcək ən yaxşı informasiya mənbəyi yoxdur. Bu insanın informasiya əldə etməsi, bəlkə də heç qarşı tərəf üçün lazımlı deyil. Ancaq fakt budur ki, insanı özünə işlədir. Sabah isə ondan tamamilə başqa məqsədlərlə istifadə edəcəklər. Onun qarşısına ayrı məsələlər, diversiya törətmək məqsədləri qoyacaqlar. Həmin insan isə bundan çəkinə bilməyəcək. Qarşı tərəfə işləməsi təkə o informasiya ilə bağlı deyil. Əsas məqsəd həmin adamdan maksimum formada, bütün vasitələrlə informasiya əldə etməkdir. Yeri gələndə terror törətməyə belə çəkə bilirlər. Keçirilən əməliyyata gəlincə isə qeyd edim ki, DTX-nin vəzifəsi elə budur və bunu da çox yaxşı ediblər. Onu da qeyd edim ki, xarici dövlətə işləyən casusu ifşa etmək, heç də asan məsələ deyil. Bu, uzun müddətli işin və informasiyaların nəticəsidir. Hər halda uğurlu hadisədir. Bu məsələni məhkəmədən, istintaqdan sonra bir qədər də genişləndirmək lazımdır. Çünki insanlar anlamalıdırlar ki, pul, hər hansı bir xidmət, bəxşiş müqabilində qarşı tərəfin xüsusi xidmət orqanlarına, dövlətin mənafeyi əleyhinə olan informasiyalar vermək kimi hallara yol verməsinlər. Bu çox böyük cinayətdir. Adətən iqtisadi böhranın yarandığı bir dövrdə düşmən dövlətdən tutmuş, qonşu dövlətlərə qədər hamısı insanlardan bu cür formada istifadə edirlər. Bu mənada camaat arasında müəyyən dərəcədə maarifləndirmə işi də aparmaq lazımdır".

Ekspert xarici dövlətlər tərəfindən casus kimi cəlb olunan şəxslərin necə seçilməsi barəsində də danışıb: "O adamlar işə cəlb olunurlar ki, onlar sadəcə, qoyun otarırlar. Əgər qoyun otarırsınız, nəzərə alınır ki, bu həmin qoyunları elə yerdə otarsın ki, oradan hərbi obyekt də görünür. Yəni, bundan da istifadə edə bilirlər. Ancaq informasiya yükü olmayan adamı işə cəlb etmirlər. Deməli, cəlb olunan insanların müəyyən informasiya əldə etmək imkanları olur, yaxud da onu, bu istiqamətə yönəldiblər. Yönəldiblər ki, informasiya əldə etsin. Məsələn, təcridcən öyrənsin ki, hansısa hərbi hissənin kəşfiyyat rəisinin adı nədir. Yaxud kimlər orada var və hansı bölgələrdəndirlər. Bunları təsadüfi formada demirəm. Bu günlərdə cəbhədə baş verən gərginlik əsnasında Ermənistan mətbuatı yazırdı ki, qarşı tərəfdən önlən filankəslərdir. Hətta erməni mətbuatı kəşfiyyat rəisinin kim olduğuna qədər yazırdı. Deməli, müəyyən dərəcədə informasiya var. Nə qədər formulyar formada qarşı tərəfdə müəyyən informasiyalar olsa da, ancaq bəzi şeylər var ki, bunlar məxfi informasiyalardır. Bundan isə maksimum düşmən istifadə edir. Casus hesab edə bilər ki, işlədiyi Ermənistan yox, başqa dövlətdir. Bəli, Ermənistan başqa dövlətin bayrağı altında, informasiyanı əldə edə bilər. Yəni xidmət edən düşünür ki, İrana və ya Rusiyaya xidmət edir, yeri gələndə isə bu informasiyaları məhz Ermənistanla ötürürlər. Çünki bizim birbaşa düşmənimiz Ermənistanıdır və müəyyən hərbi məsələlər, sirlər, məxfi vəzifənin daşıyıcıları Ermənistanı daha çox maraqlandırır. Bu mənada DTX-nin əməliyyatı çox uğurlu sayılır".

□ Əli RAİS

Azərbaycanın birinci prezidenti Ayaz Mütəllibovun "Yeni Müsavat"a verdiyi geniş müsahibə bir sıra müzakirələr doğurub. Eks-prezident açıq şəkildə olmasa da, AXC hakimiyyətinin ünvanına üstüörtülü ittihamlar səsləndirib. Onun əsas diqqətçəkən ittihamı hakimiyyətdən gedişi ilə bağlıdır.

Mütəllibov bildirib ki, hakimiyyətdən getməyi Dağlıq Qarabağın itirilməsinə səbəb olub. Bu fikirlərlə sabiq dövlət başçısı onu istefaya getməyə məcbur edən AXC hakimiyyətini günahlandırır. Əksəriyyət onun fikirlərinə qarşı çıxsada, A.Mütəllibovun fikirlərinin müdafiə edənlər də var. Sabiq prezidentin dediklərində həqiqətlər axtaranların əsas arqumentləri ondan ibarətdir ki, həmin dövr üçün Rusiyanın adamı sayılan bir şəxsin hakimiyyətdə qalması Azərbaycan üçün daha sərfəli idi.

AXC hakimiyyəti dövründə daxil işlər naziri olmuş İsgəndər Həmidov A.Mütəllibovun yaşlandığına görə nə dediyinin fərqi olmadığını söylədi: "Dünənki tarixdir, baxın görək, biz hakimiyyətə gələndə hansı ərəzilər itib, biz hakimiyyətə gələndən sonra hansı ərəzilər işğal olunub. Əksinə, Dağlıq Qarabağ Ayaz Mütəllibovun vaxtında itirildi. Ondan sonra hakimiyyətdə Yaqub Məmmədov oldu və onun dövründə Şuşa və Laçın itirildi. Ayazın dediği yalanlara insan necə cavab verəcəyini bilmir. O yaşlanıb, şiltaqlanıb və bir az da uşaq olub. Hərəkətlərinə, danışıqlarına fikir vermir. Sənədlər durur, işğal olunmuş torpaqların tarixi ortadadır. Ona baxanda cəbhə hakimiyyəti dövründə hansı torpaqların işğal olduğunu görmək olar. Guya Ayaz Mütəllibov Dağlıq Qarabağa gedə bildirdi ki, 1991-ci ildə sessiya keçirdilər və qərar qəbul etdilər ki, Dağlıq Qarabağ Ermənistan ərazisidir, bu günə qədər də həmin

sənəd durur, ləğv olunmayıb. Onun dedikləri absurdur, Allah ona ağıl versin. Ayaz Rusiyanın adamı idi, amma Rusiyada elə bir şəxs hakimiyyətdə idi ki, araqdan başqa heç nədən xəbəri yox idi. Araqdan içib, yıxılıb yatırdı. Hətta Bakıya gələndə qonaq yerinin yataqxanasında yata bilməmişdi, skamyada yatmışdı. O zaman Rusiyanın kimisə hakimiyyətdə saxlamaq, gedən proseslərə təsir etmək imkanları yox idi. Ayaz Mütəllibov Rusiyanın adamı idi və onlara arxalanırdısa, o zaman Xocalı

faciəsi rus alayının iştirakı ilə törədilib. O zaman belə çıxır ki, o, Rusiya ilə birləşib, Xocalı soyqırımını törədib".

Sabiq nazir Ayaz Mütəllibovun olmadığı tarixdə cəbhə hakimiyyətinə qədər itirilən Şuşa və Laçın məsələsinə də toxundu: "Yaqub Məmmədov Ayaz Mütəllibovun nümayəndəsi idi. Mayın 8-də Şuşa işğal olunanda hakimiyyətdə Yaqub Məmmədov idi, Milli Məclisin sədri kimi prezident səlahiyyətlərini icra edirdi. Tarixə baxsınlar, sonra

di. O ordu yaratmağımıza mane oldu. Onun fikri-zikri o idi ki, Moskva ona kömək edəcək. Rusiyada sonda ona kömək etmədi. Nə qədər Rusiyaya yalvarsada, xeyri olmadı. Ona görə də, ermənilər addım-addım torpaqlarımızı işğal edirdi, sonda da Xocalı faciəsi baş verdi. Nəticədə istefaya göndərildi".

AXC idarə heyətinin sədri olmuş, Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev bunları dedi: "O zaman parlamentin üzvü idim və milli ordunun yaradılmasını təklif edəndə, onlar şəxsən mənə etiraz etdilər. Ayaz Mütəllibov heç cürə ordunun yaradılmasından söhbət gedə bilməz kimi ultimatum verdi. Yalnız qvardiya yaratmağın mümkünliyündən danışırdı. Qvardiya da onun özünə lazım idi, özünü qorumaq üçün. Qərbi Azərbaycandan gələnlər Qarabağa yerləşdirilmişdi. Birbaşa onun göstərişi ilə həmin insanlar oradan çıxarıldı. Bütün hallarda o, rusların burada qalmasını maraqlı idi. Rusiyanın müstəmləkəsi altında qalmağımızda Ayaz Mütəllibov maraqlı idi. Hakimiyyətdən sonra Rusiyaya sığınması onu göstərdi ki, Kremlin oyuncağı idi. Yaş fərqi olduğuna görə onun dediklərinə dərinliyi ilə cavab vermək istəmirəm. Yaşımız uyğun olsaydı, hansısa bir görevi daşıyırdı, fərqli münasibət bildirirdim. Azərbaycan xalqının başına gələn faciələrdə Ayaz Mütəllibovun birbaşa rolu var, Xocalı və 20 Yanvar faciələrini misal çəkmə bilərik. Ya bilərəkdən, ya da bilməyərəkdən böyük faciələrə səbəb oldu. O dövrdə AXC onu hakimiyyətdən bir az da tez uzaqlaşdırmıyadı, daha ciddi fəsadlar baş verə bilərdi. De-fakto olan hadisələr de-yure şəkildə ermənilərin xeyrinə doğru gedə bilərdi. Azərbaycanca rus ordusunun qalmasını çox maraqlı idi, ordumuzun olmamasını istəyirdi. Ayaz Mütəllibovun danışıqlarına Azərbaycanda kiminsə inanacağına inanmıram".

□ Cavanşir ABBASLI

Mütəllibovun Elçibəy hökumətinə ittihamına sərt reaksiyalar gəldi

İsgəndər Həmidov: "O yaşlanıb, şiltaqlanıb və bir az da uşaq olub"

Hikmət Hacızadə: "Qarabağ onun vaxtında getdi, Xocalı faciəsi onun vaxtında törədildi"

Fərəc Quliyev: "AXC onu hakimiyyətdən bir az da tez uzaqlaşdırmıyadı..."

danişsınlar. Yaqub Məmmədovun vaxtında itirilən ərəzilər birbaşa Ayazın ayağına yazılmalıdır. Şuşa Dağlıq Qarabağa aiddir, amma Laçın yox. Burada cəbhə hakimiyyətinin nə günahı var? Yəziq çox yaşlanıb və nəticədə ağılı itirməkdədir. O boşuna Bakıya gəlməyib. Ona missiya verdilər ki, gəlsin Bakıya. Cəbhə hakimiyyəti 24 ildir gedib, qalanlar nə edib?"

Elçibəy iqtidarında Azərbaycanın Rusiyada səfiri işləmiş Hikmət Hacızadə eks-prezidentə daha sərt cavab verdi: "Ayaz yatır, yatır, səsi çıxmır, Xocalı faciəsinin zamanı gələndə özünü tərifiyəməyə başlayır, sanki yuxudan oyanır. Başqa mövzularda danışıq, daha yaxşı olardı. Qarabağ onun vaxtında getdi, Xocalı faciəsi onun vaxtında törədil-

Manatın məzənnəsi 3 il sabit qalacaq?

Ekspert beynəlxalq reyting agentliyinin proqnozunu bölüşür; "2019-cu ildə bir dollar təxminən 3-3.5 manat səviyyəsinə qalxa bilər"

"Fitch" beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycanda 2019-cu ilin sonuna qədər ABŞ dollarının orta məzənnəsinin 1.89 manat olacağını ehtimal edir. "Report" agentliyinin məlumatına görə, hesabatda yaxın 3 ildə dünya bazarında "Brent" markalı neftin orta illik qiyməti ilə də bağlı proqnoz açıqlanıb. Proqnoza görə, agentlik 2017-ci ildə neftin orta qiymətinin 45, 2018-ci ildə 55, 2019-cu ildə isə 60 dollar olacağını gözləyir.

Ancaq qeyd edək ki, agentliyin manatla bağlı bundan öncəki proqnozu özünü doğrultmayıb. Belə ki, ötən ilin aprelinde "Fitch" in analitik qrupunun rəhbəri Dmitry Vasilev 6-12 ay ərzində manatın məzənnəsinin sabit qalacağını söyləmişdi. La-

kin bəlli olduğu kimi bu, baş vermədi və 2016-cı ilin oktyabrından başlayaraq manat dollara nisbətən davamlı dəyər itirdi.

Agentlik Azərbaycanın reytinginə sonuncu dəfə ötən ilin fevralında "əl gəzdirdi". Azərbaycanın yerli və xarici valyutada uzunmüddətli kredit reytingi "BBB-" səviyyəsindən "BB+" səviyyəsinə endirilmişdi. Reytingin dəyişməsi ilə bağlı proqnoz "mənfi"dir. Hesabatda bildirilir ki, buna səbəb neftin ucuzlaşmasıdır.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov manatın məzənnəsi ilə bağlı öz hesablamalarının olduğunu dedi: "Azərbaycanda neft qiymətləri bugünkü səviyyəsini saxladığı təqdirdə, eyni zamanda bank kreditləşməsi, büd-

cə xərcləməsi, ixracda qeyri-neft məhsullarının həcmi və digər bu kimi sahələrin dinamikası nəzərə alındıqda, 2017-ci ilin sonuna bizi zəmin manat üçün proqnozumuz 2.20 və bunun üzərində olan bir rəqəmdir. Ümumilikdə, 2.20 və 2.50 arası rəqəmlər müşahidə oluna bilər. Ancaq stabilizmə üçün tərəfimizdən bir ABŞ dollarının dəyəri 2.20 AZN olaraq qiymətləndirilib. Bu hesablamalar aparılarkən daxili və xarici faktorlar, tədiyyə balansının göstəriciləri və eyni zamanda 2016-cı il dekabrın 30-da Mərkəzi Bank tərəfindən pul siyasəti ilə bağlı yayılan hesabatdan götürülmüş tədiyyə balansının kəsiri ehtimalı da nəzərə alınır. Bu kəsir 5 milyard dollardır. Bu günə qədər bütün ehtimalların məhz Mərkəzi Bank tərəfindən proqnozlaşdırılan 5 mil-

yard kəsir səviyyəsində qurmuşuq. Əgər söhbət yalnız heç bir faktorların dəyişmədiyi və yalnız neftin qiymətinin dəyişdiyi situasiyadan gədirsə, bu zaman tədiyyə balansında olan 5 milyard kəsiri kompensasiya etmək bir qədər çətinləşir. Belə ki, hazırkı şərtlər daxilində Azərbaycanın ixrac etdiyi neftin qiymətinin təxminən 30-35 dollar həcmində bahalaşmasına ehtiyac var. Yəni, Azərbaycan neftinin il ərzində orta hesabla hər barrelinin 10 dollar bahalaşması nəticəsində, ölkənin əldə etdiyi gəlir təxminən 1.2-1.3 milyard dollar səviyyəsindədir. Belə bir halda 5 milyardlıq kəsiri kompensasiya etmək üçün hazırda biz 55-57 dollara satdığımız nefti təxminən 90 dollara satmalıyıq".

Ekspertə görə, strateji yol xəritələrinin hazırlanması və bu istiqamətdə fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi, növbəti dövrlərdə manatın məzənnəsinin neft faktorundan asılılığını nisbətən zəif-

cilovlamaqla məzənnə siyasətini həyata keçirə bilməz. Belə olduğu təqdirdə bu, digər iqtisadi sferalara da öz mənfi təsirini göstərər. Necə ki, 2016-cı ildə ölkə iqtisadiyyatında 3.8 faiz kiçilmə baş verdi. Əgər hökumət və Mərkəzi Bank sərt pul siyasətini davam etdirsə, bu kiçilmə növbəti illərdə də təkrarlana bilər. Ona görə də bu siyasətin uzun müddət davam etdirilə bilinməyəcəyini nəzərə alaraq, hesablamalar aparmışıq. Həmçinin 2018-2019-cu illərdə kreditləşmə səviyyəsinin artmasını da nəzərə almışıq. Digər faktorlar dəyişməzsə, belə olduğu təqdirdə dediyim kimi, 1 dollar 3.5 manat səviyyəsinə qədər yüksələcək. Ancaq ümid edirik ki, bu, baş verməyəcək".

R. Həsənov mart ayı üçün manatın məzənnəsində hansı dəyişikliyin olacağı ilə bağlı da proqnoz verib: "Bəzilərinin söylədiyi kimi dolların 1.30 AZN olma ehtimalı ümumiyyətlə, sifirə bərabərdir. Ancaq 1.90 ətrafında bir məzənnənin və 2 manat psixoloji həddin hələ ki, mart ayında davam edəcəyini gözləyirik. Hazırkı valyuta tələbi və valyuta bazarında indiki situasiya nəzərə alınarsa, mart ayında tələbin artması fonunda 2 manatlıq psixoloji həddin keçiləcəyini proqnozlaşdırırıq. Bu baxımdan da düşünürəm ki, manatın dollara nisbətə 1.80-2 AZN arasındakı məzənnəsi bir neçə ay bundan sonra da öz mövcudluğunu qoruyub saxlayacaq".

□ Əli RAİS

Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev İran səfəri son günlərin əsas müzakirə edilən məsələlərindən biri oldu. Ekspertlər bu səfərdən sonra rəsmi Tehranın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımaqla bağlı mühüm addımlar atdığı deyirlər.

Araz çayı üzərində reallaşdırılan "Xudafərin və Qız qalası" su-elektrik stansiyalarının tikintisinin müzakirəsinin sıradan bir hadisə olmadığı deyilir. Maraqlıdır ki, tikiləcək su elektrik stansiyasının Azərbaycan tərəfi erməni işğalı altındadır. Bu isə ondan xəbər verir ki, İran bu ərazilərin azad edilməsi üçün önəmli addımlar atacaq dövlətlərdən biri olmağa məcburdur. Artıq İran tərəfi stansiyanın tikilişi üçün hərəkətə keçib, lakin Azərbaycan tərəfin bu imkanları yoxdur.

Politoloq Elxan Şahinoğlu Ş.Mustafayev Güney Azərbaycanda keçirdiyi tədbirlərin sıradan bir hadisə olmadığı qənaətindədir: "Şahin Mustafayev keçən həftə İrana səfəri diqqəti cəlb edir. Onun İranın rabitə və informasiya texnologiyaları naziri Mahmud Vaizi (həm də İran-Azərbaycan birgə işçi komissiyasının həmsədridir) Tehrandə deyil, məhz Güney Azərbaycanın şəhərlərində keçirdiyi birgə iqtisadi tədbirlər önəmli idi. Azərbaycanla İran arasındakı əməkdaşlığın genişlənməsi Arazın hər iki tərəfində yaşayan azərbaycanlılar arasında təmasları və gediş-gəlişi artırmağa imkan verir. Bu baxımdan İranın Neftçalada avtomobil istehsal edəcək zavod tikməsi, Pirallahıda derman istehsal edən fabrikin inşasına başlaması, qeyd edildiyi kimi iki ölkəni birləşdirən dəmiryolu tikintisinin sona yaxınlaşması və planlaşdırılan digər ortaq layihələr ilk növbədə İrandan və Azərbaycanda yaşayan millətlərin xeyrinədir. Qəbələ ilə Urmiya arasında təyyarə reysinin açılması xəbərinin anons edilməsi İrandan Azərbaycana turist axını artıracaq. Ümumiyyətlə hər il keçirilən Novruz bayramlarında İrandan Azərbaycana gələn turistlərin sayı artır və artıq İran vətəndaşları yalnız Bakıya deyil, Şəki, Qəbələ, Quba kimi turistik məkanlarda da rahat istirahət edirlər. Şahin Mustafayev İran səfəri Araz çayı üzərində reallaşdırılan "Xudafərin və Qız qalası" su elektrik stansiyalarının tikintisinin müzakirəsi ilə də yadda qaldı. Bu layihənin reallaşması həm iqtisadi, həm də geosiyasi baxımdan Azərbaycan üçün vacibdir. Bu layihənin təşəbbüskarı Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevdir. Doğrudur bu layihə hələ SSRİ dövründə müzakirə predmeti idi. Ancaq real olaraq "Xudafərin" və "Qız qalası" hidroqovşaqlarının və su-elektrik stansiyalarının tikintisinin davam etdirilməsi, istismarı,

energetika və su ehtiyatlarından istifadə sahəsində əməkdaşlıq haqqında sənəd 2016-cı ilin fevralın 23-də imzalanıb. Layihələr hər iki ölkənin parlamentləri tərəfindən ratifikasiya olunub. Layihə Azərbaycan torpaqlarının suvarılmasına böyük imkanlar yaradacaq. Layihə çərçivəsində tikilmiş bəndin hündürlüyü 64

inşaatçılarına hücum çəkərsə, bu İrana qarşı da təxribat kimi qiymətləndiriləcək. Çünki Araz çayı üzərindəki su elektrik stansiyası Azərbaycanla yanaşı İrana da məxsusdur. Ermənistan hakimiyyəti tikintiyə qarşı təxribat həyata keçirərsə, İranla üz-üzə qalacaq. Rəsmi İrəvan isə İrandan qorxur. Ona görə də Bakının Tehranla birgə Araz

yasi iradəsinin, ölkələrimiz arasında strateji əməkdaşlıq səviyyəsinə yüksəlmiş əlaqələrin təzahürüdür". Bu, o deməkdir ki, hələ işğala son qoyulmamış Azərbaycanın müxtəlif yollarla Araz çayı üzərində su elektrik stansiyasının tikintisinə başlamasına Tehran da razıdır. Bu məsələyə rəsmi İrəvanın reaksiyası hələ yoxdur. Ancaq bütün hallarda bu

Bakı İrəvanı Ermənistanından

Uzaqlaşdırır - azərbaycanlı

Şahin Mustafayev İran səfərinin pərdəarxası

Elxan Şahinoğlu: "Tehranın Bakı ilə İrəvan arasında balans saxlaması getdikcə çətinləşəcək"

metr, uzunluğu 400 metrdir. Su tutumu 1,6 milyard kubmetrdir".

Politoloq layihənin siyasi əhəmiyyətindən söz açdı: "Bu layihənin siyasi əhəmiyyəti ondadır ki, sazişdə hər iki ölkənin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə hörmət prinsipləri bəyan edilir, BMT qətnamələrinə uyğun olaraq Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsinin zəruriliyi, hər iki tərəfin su və enerji ehtiyatlarının bərabər hüquqları vurğulanıb. Məsələ burasındadır ki, tikiləcək su elektrik stansiyasının Azərbaycan tərəfi erməni separatçılarının işğalı altındadır. Yeni işğala baxmayaraq, Azərbaycan İrandan birgə Araz çayı üzərində su elektrik stansiyasının tikintisinə davam edəcək. Bunun reallaşdırılmasının isə iki yolu var. Birinci yol odur ki, Arazın Azərbaycan tərəfi işğaldan azad olunmalıdır ki, su elektrik stansiyasının Azərbaycan tərəfdən tikintisi başlasın. İkinci yol da var. Azərbaycan inşaatçıları təhlükəsizlik təminatı altında İran tərəfdən Arazın Azərbaycan tərəfinə keçib tikinti işlərinə başlayaçaqlar. Əgər erməni separatçıları Azərbaycan

çayı üzərində birgə su elektrik stansiyasının tikintisinə başlaması işğalçı Ermənistanı müəkkəb duruma sürükləyəcək. Şahin Mustafayev İran-Azərbaycan sərhədinə gələn helikopterlər hesabına Arazın o biri hissəsindəki işğal altındakı Xudafərin kəndini yaxından izləmək imkanına malik olub. İran tərəfinin buna imkan yaratmasının özü müsbət hadisədir. Şahin Mustafayev yaxın məsafədən kəndə baxdıqdan sonra bu sözləri deyib: "Azərbaycanın Xudafərin kəndi ermənilər tərəfindən tamamilə dağıdılıb, evlər yerlə yeksan edilib, infrastruktur tamamilə məhv edilib. Dəmir yolu xətləri belə erməni acgözlüyünün qurbanı olub, reyslər və şpallar sökülərək dağındı". Azərbaycanın iqtisadi inkişaf naziri prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə Qarabağdakı Cocuq Mərcanlı kəndinin bərpasını xatırladaraq belə bir ifadə də işlədib: "Xudafərin" və "Qız qalası" layihəsinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində icrasına başlanılacaq. "Xudafərin" və "Qız qalası" layihəsi prezident İlham Əliyevin və onun iranlı həmkarı Həsən Ruhaninin si-

tikintisi İrəvan nə Bakıya, nə də Tehrana qadağan edə bilər. Beləliklə, rəsmi Bakı Dağlıq Qarabağ ətrafında işğal altındakı bölgələrdə Ermənistan ordusuna diskomfort yaratmaqda davam edir. Bir tərəfdən Azərbaycan ordusu Ermənistan ordusunun işğal altındakı postlarını, canlı qüvvəsini və hərbi texnikasını vurur, ikinci tərəfdən Araz çayı üzərində tikintisi planlaşdırılan su elektrik stansiyası İrəvanı Tehranla qarşı-qarşıya qoyacaq. İranın Azərbaycanla Ermənistan arasında balans saxlaması getdikcə çətinləşəcək. İrandan yaşayan azərbaycanlılar Dağlıq Qarabağın işğalı əleyhinə çıxırlar və onların fəallığı artdıqca Tehran bu amillə hesablamaq məcburiyyətində qalacaq. İran ordusunda və təhlükəsizlik xidmətlərində də milliyətcə azərbaycanlıların sayı az deyil. Bəli, onlar İran dövlətinə xidmət edirlər, ancaq bir çoxunun milli mənsəbiyyəti onları Ermənistanın işğalçı siyasətinə qarşı mövqeyə ortaya qoymağa həvəsləndirə bilər. Məsələn, Dağlıq Qarabağda lokal toqquşmaların miqyası artdıqca İrandakı azərbaycanlıların Azərbaycana dəstəyi artacaq. 1990-cı illərin əvvəllərində Dağlıq Qarabağda savaşa gedərkən İran azərbaycanlılarının bir qismi könüllü olaraq Azərbaycan tərəfdən savaşa iştirak edirdi. Məsələn, İran ordusunda xidmət edən hər hansı azərbaycanlı hərbiçinin və ya zabitin dözməyib Arazın bu tayındakı işğalçı postlara atəş açması istisna deyil. Bu atəşə Ermənistan tərəfinin atəşlə cavab verməsi risklidir".

□ Cavansir ABBASLI

O cəlladlar sovqatlıq beçə kimi cələklənib gətirilməliydi...

Xalid KAZIMLI

O gündən 25 il keçib, amma o günün faciəsi, dəhşətləri unudulmayıb. 100 il keçəcək, yenə Xocalı qətliamı unudulmayacaq. Bu 25 ildə müxtəlif faciələrdə minlərlə vətəndaşımızı itirmişik. Hər il yol qəzalarında 1000-dən çox vətəndaşımız həlak olur. Dəhşətli statistikadır. Ancaq millət müxtəlif qəzalarada ölənlər vətəndaşlarımızın faciəsini yalnız bir neçə gün müzakirə edir, ürəyinə salır, üstündən 40 gün, 1 il keçir, həmin faciə yalnız itkiyə birbaşa məruz qalan ailələrin yaddaşında qalır, başqaları onu unudur.

Xocalı qətliamı isə unudulan faciələrdən deyil. O da, 20 Yanvar faciəsi də birbaşa xalqın yaddaşına yazılıb.

Bəzən elə adamlar tapılır ki, onlar 20 Yanvarın və ya 26 Fevralın hansı hadisə ilə əlamətdar olduğunu bilmirlər. Belə adamlar keçmişdə də olub, indi də var, gələcəkdə də olacaq. Onlar azdırlar, barmaqla sayılacaq qədərdir. Əksəriyyət o günlərin mahiyyətini də bilir, əhəmiyyətini də.

Məşhur ifadə ilə desək, milli faciələrimizin gününü bilməyənlər, o günlərə ehtiram göstərməyənlər bizdən deyil.

Xocalı qətliamı bütün xalqımızın, ayrı-ayrılıqda hər birimizin faciəsidir. O qətliamda hər birimiz qurban gedə bilərdik. Həmin o dəhşətli hadisələr hər birimizin ailə üzvlərinin başına gələ bilərdi.

Çünki orada öldürülənlərin, yaralananların, əsir götürülənlərin yeganə günahı Azərbaycan türkü olmalarıydı. Erməni və rus silahlılarının törətdiyi qətliam şəxsi, məhəlli, hətta hərbi xarakter daşımırdı. Hərbdə mülki insanlara güllə atmaq qaydası, söhbəti yoxdur. Atəşlər avtomatik olaraq hərbi canı olur.

26 fevral gecəsi qatillərin başlıca məqsədi 1988-ci ilin fevralın 28-də Sumqayıtda baş vermiş və bir qrup erməni milləindən olan şəxslərin ölümü ilə nəticələnmiş məşum hadisənin qisasını almaq olub.

Sonradan Sumqayıt hadisələrinin əsas fitnəkarının məhz erməni Qırıqorıyan olduğu sənədlərlə sübuta yetirilsə də, ölənlərdən ən azı 5-ni bu adamın şəxsən öldürdüyü aydınlaşsa da, Sumqayıt faciəsinə görə məsuliyyət Azərbaycanın üstündə qaldı.

Xocalı faciəsi məhz həmin hadisənin 4-cü ildönümündə həyata keçirildi və faciənin, vəhşətin, dəhşətin miqyası on qat böyük oldu.

İndi ermənilər 25 ildir Xocalı faciəsinin məsuliyyətindən yayınmağa çalışırlar. Bəzən onlar hansısa fitnəkar, xəyanətkar azərbaycanlıları tapır, onları yazıları, ifadələri əsasında "bu faciəyə görə günahın heç də onlarda olmadığı"ni isbat etməyə çalışırlar. Ancaq xeyri yoxdur. Hansısa konkret şəxslərə, siyasi təşkilata nifrəti, qərəzi olan adamların verdikləri saxta ifadələr tarixi həqiqətin üstünə pərdə çəkməz.

Xocalı qətliamını törədənlər, bu hərbi cinayəti planlaşdırırlar və həyata keçirənlərin çoxu sağdır və yeri gələndə öz "rəşadətli döyüş yolları" barədə dastan bağlayır, öyünürlər.

Biz zəif olduq, başısoyuluq etdik, bir az da beynəlxalq birliklər səsə səs vermədilər, o hərbi canlıları Haaqa tribunalında mühakimə etdirə bilmədik. Bosniyada qətliam məruz qalan boşnaklara görə Haaqa tribunalı serb generalını, aşağı rütbəli zabitləri, hətta Serbiyanın sabiq prezidenti Slobodan Miloşevići mühakimə etdi, amma biz yüzlərlə dinc, silahsız insanı güllələyib öldürən erməni cəlladlarının birini də mütəhəmmilə kürsüsündə oturtmağı bacarmadıq.

Heç olmasa, yəhudilərdə kimi də edər, o cəlladları orda-burda ovlatdırmağa bilmədik. Yeni yaranmış İsrail dövləti alman nasistlərinin rəhbərlərindən və yəhudi qırğınının müəlliflərindən biri olan Adolf Eyxmani Argentinadan pakətləyib gətirib bildi, amma biz burdan-bura Rusiyada, Gürcüstanda, başqa yaxın ölkələrdə yaşayan Xocalı cəlladlarının ikisini belə sovqatlıq beçə kimi cələklənib gətirə bilmədik. Bu işlə məşğul olan xüsusi və rəsmi qruplar olmalıydı, olmadı.

Ancaq bu iş belə getməyəcək. Bu qətliam, bu faciə unudulmadığı kimi, cəzasız da qalmaqacaq. Üstündən daha uzun illər keçsə də, o məsum insanların qanının bədəli ödəməyəcək. Uzun illərdən sonra Xocalı qətliamı haqqında kitablardan oxuyan ermənilər üzleşdikləri problemlərin qarşısında qalanda öz ecdadlarına lənət oxuyacaqlar, onların nə qədər amansızlıq, vəhşilik etdiyini etiraf etməli olacaqlar.

Nə qədər ki, gec deyil, Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları Xocalı cəlladlarının siyahısını tərtib edərək, onların ovunu təşkil etməlidirlər. Bu, çox da çətin iş deyil. Lazım gələndə MİS rəisinə şillə vurub Xabarovska qaçmış adamı tapıb, tutub gətirirlər.

Dilimizdə məşhur "Yuxum çin oldu" ifadəsinin həqiqi mənasını mənə bilirsinizmi kim öyrətdi?

Deyim də kim - Rusiya Federasiyası müdafiə naziri Sergey Kujugət oğlu Şoyqu!

Məhz o, mənə özü dedi ki, qədim türk, o cümlədən Tuva dilində "şın" sözü "həqiqət, reallıq" mənasını verir. Mənim üçün kəşf kimi görünən bu hadisə, Şoyqu üçün çox adi, sadə məntiq çərçivəsində izah olunan xırda, həm də şəxsi bir məsələ idi. Leytenant rütbəsindən sonra dərhal general-mayor paqonlarına yiyələnmiş bu çox müdrik insan, gözlərini yumub ağızını açdı mənim üçün.

Sergey Şoyqunun zəngin yaddaş dəftərcəsindən bu dramatik epizod, mənə, heç vaxt silinən deyil. "Həqiqət" mənasını verən bu qədim türk sözü ilə Sergey Kujugət oğlu Şoyqunu, hələ uşaqlıq vaxtlarında, atası Kujugət tanış edib. Necə tanış edib, harda... həə, bu barədə indi mən sizə çox maraqlı bir əhvalatı danışmaq istəyirəm.

Sergey Şoyqunun dünyaya göz açdığı uzaq Tuva diyarı Rusiya Federasiyasının ən ucaq, mən deyərdim, ən it-bat ünvanlarından biridir. 1944-cü ildə SSRİ tərkibinə könlü şəkilə qatılmış bu diyarda əhalinin pasportlaşması əvvəlcə ciddi maneələrlə üzləşir. Pasportçu rus qadınları burda yerli əhali ilə öz aralarında əvvəlcə dil tapıb ünsiyyət qura bilmirlər. Bir çox rəsmi sənədlərdə kobud səhvlərə yol verirlər. Çanaq həmişə kasıbın başında çartlar. Şoyqunun atası Kujugət də bu cür səhvlərin növbəti zavallı qurbanına çevrilir. Pasportunu açarkən görür, ay dadi-bidad, fəmiyası ilə adının yeri ters düşüb. Yazıq neynənən? Məcbur qalır həmin bu tale hökmü ilə razılaşmağa. Bir müddət, görünür, bu ters pasportuna qətiyyəni isinişmir. Yorulur ruslara başa salmaqdan ki, bəs həqiqi adı filan-filandı, sənəddəki kimi deyil. Ancaq bu cür deməqoqluğu, ipə-sapa yatmağa əks reaksiya yaradır yuxarılarda. Ruslar onun həqiqətperəstliyini görüb, yazığı bir başqa cür dəyərləndirirlər. Götürüb, qəzet redaktoru təyin edirlər.

Qəzet də nə qəzet - Moskvada çıxan "Pravda"nın qısa xülasəsi.

Şoyqunun atası bu təyinatı alıb, əvvəlcə bərk sevinsə də, axırda dərin xəyallara dalır. Bilir "Pravda" kəlməsini tuva türkcəsinə necə tərcümə etsin. Məcbur qalır yerli şamanlara müraciət etməyə. Şamanlar da o dünyüni birtəhər açıb yazığa izah edirlər ki, qəm yemə. Bəs "Pravda" sözünün türkcə analoqu "ŞIN"dı, vəsalam.

Həmin "Şın" qəzetinin uzun zaman baş redaktoru işləmiş Kujugət Serey oğlu Şoyqu sonralar keçir bədii yaradıcılığa.

Bir türk generalı Rusiya ordusuna

necə rəhbər gətirildi - ilginç araşdırma

Sergey Şoyqu Yeltsini Sibirdə şamanlara müalicə etdirib, Putinin məşhur fotosessiyasını Tuvada çəkdirib; Çingizxanın müharibə və ordu taktikasını rus əsgərinə öyrədib...

Həqiqətperəstliyini, "şın" adlanan sonsuz sədaqətini, məhəbbətini isə oğlu Sergeyyə ötürür.

Amma...

Amma odlu-alovlu o vaxtkı narahat Rusiyadan qaçıb dünyanın sanki qurtaracağına köçmüş bu rus mütəxəssis qadınlarına, gəlin, eyni gözle baxmayaq. Aralarında görünür "adam dilində" danışanlar da var dı. Belələrindən biri - Oryol vilayətindən gəlmiş İrina Aleksandrovnə Antipova, taleyin hökmü ilə o vaxt həmin bəxtsiz türk balasıyla görüşür. Başqaları kimi səhv demir bu yazıq Kujugətin adını. Bu da bəs edir ki, aralarındakı isti münasibətlər sonra məhəbbətə çevrilsin. Ailənin ilki - qaragöz oğlan uşağı, deyilənə görə, hələ beşikdəyən öz qeyri-ədiliyi ilə başqalarından seçilmiş. 1955-ci ilin mayında doğulmuş həmin Sergey Şoyqunun, sözsüz, bir türk adı da var. Yeni atası Kujugət Şoyqunun başına gəlmiş "ad-fəmiya macerası", mənə, növbəti dəfə onun da bəxtinə yazılıb.

Həmin o adı Şoyquya pıçıldasam, görəsən, nə baş verər indi, həə? Qan yaddaşı dərin yuxudan oyanarmı heç?

Anası İrina belə hərəkət edib vaxtilə. Başqalarından fərqli olaraq Şoyqunun bəxtsiz atasını öz həqiqi adıyla səsləyib.

Segey Şoyqunun psixoloji portretini yaradarkən diqqətli

olmalı, bütün bu incəlikləri göz ardına vurmamalıdır.

Söhbətimizin bu şirin nöqtəsində ata Şoyquyla bir dəfəlik vidalaşmış, keçək oğul Şoyqunun heyət macəralarına.

1977-ci ildə Krasnoyarsk Politeknik İnstitutunu "tikinti mühəndisi" diplomu ilə bitirən Sergey Şoyqu başqaları kimi dabanına tüpürüb yad ünvanlarda öz bəxtini sınıdır. Qayıdır doğma Tuva diyarına. Tikinti meydançalarında gecəni gündüzə qataraq müsbət nəticələr qazanır bu çətin, həm də əsəbi səhadə. Yerli kommunist rəhbərliyinin marağını özünə cəlb etməyi bacırır. Nəticədə, namizədliyi rəhbər vəzifələrə layiq görülür. Şoyqu, bir də gözünü açıb, görür ki, artıq Moskvadadır. Kabinətinin pəncərələrindən Kremlin cəlbədiçi qala divarları görünür.

Bu da, səbəbsiz deyil. Atasıyla Boris Yeltsin arasındakı isti münasibətlərin məntiqi nəticəsidir. Qıssası, məhz bu zaman, 90-cı illərin əvvəlində Şoyqunun bəxt ulduzu gur alışıb, qoşulur Kremlin al ulduzlarına. Şoyqunun bir vacib cəhəti var - o, əla komanda üzvüdür. Yeltsin komandasında o, ele ilk günlərdən, öz sədaqəti ilə başqalarını kölgədə qoyur. Yox yerdən Fövqəladə Hallar Nazirliyini yaradıb başqaları kimi gözə kül üfürür. Tam əksinə, girişir eməli fəaliyyətə.

1993-cü ildə, 3 oktyabrda

dərman hazırlamağa. Sonralar, Putinin qılıncının arxası da, qabağı da kəsdiyi vaxtlar Şoyqu bu təcrübəsinə yenə də müraciət edəcək. Vladimir Putinin doğma Tuvasına dartıb gətirib, ona burdakı füsunkar Turan mənzərələrini sevdirecək. Son nəticədə, Vladimir Putin məhz bu Çingiz xan diyarlarında öz məşhur fotosessiyasını keçirəcək. Qırşığadək soyunaraq deryada balıq sevdasına düşəcək orda.

İndi Sergey Şoyqu bu Çingiz xan mistikasını, ənənəsini Rusiya ordusu sıralarında təcrübədən keçirir bəlkə də. Şamanlarla kəşfiyyatçıları xüsusi dəstələrə cəmləyib qeybdən informasiya almaq istəyir. NATO-nun belini qırmaq istəyir bu qədim Çingiz xan ənənələri üzərində.

Lakin...

Lakin Şoyqu təkcə Çingiz xan ənənələrini deyil, həm də köhnə sovet ənənələrini, təcrübəsinə davam etdirir Rusiya Baş Ordu Qərargahının tam razılığı ilə. Misal üçün, o, Moskva parklarının birində iri ölçülü məşhur Reyxstaq məketini quraşdırıb. Sonra da gənc kadetlərə, Suvorov adına hərbi məktəb məzunlarına əmr edib ki, bu məketi həqiqi Reyxstaq bilib, onu 1945-ci ildəki kimi yenidən fəth etsinlər. Məketin ətrafında gənc təxribatçıların məxfi bazası mövcuddu. Partizan düşərgəsinin açılışı isə gələcək ilə planlaşdırılıb.

Gənc istedadları, elmi-texniki kadrları ordu sıralarına cəlb etməyə xatir Şoyqu görün bir hansı fəndə əl atıb? Öz Çingiz xan...üzr istəyirəm, Rus ordusu tərkibində "elmi təkimlər", "kiberordu" hissələri yaradaraq ən güclü gənc fizikləri, mexanika ustalarını, İKT mütəxəssislərini yığıb ora. Nəticədə, həmişə hərbi çağırışa dodaq büzen gənc intellektuallar, indi tam tərsinə, orduda xidmət etməyə can atırlar. İndi bu ordu sıralarında elmi-texniki inkişafa tam şərait yaradılıb axı. İntellektuallar bu təkimlərdə hərbi hazırlıq kursu keçib yeni-yeni silah növləri ixtira

Azərbaycan ordusu da oxşar təcrübəni öz sıralarına daşıyıb intellektualları öz sıralarına cəlb etməlidir, mənə.

Bu Tuva balasının Rusiya hərbi naziri kürsüsünə gəlişi düşür 2012-ci ilin 6 noyabr tarixinə. Sadə olmur bu təyinat. Elə sabahısı günün münəccimlər ordusu, sifariş əsasında bu təyinatın kölgə salmaq istəyirlər. Aleksandr Leuşkanova, volqoqradlı astroloqa, Şoyqunun ulduz falını sifariş edib iddia edirlər ki, bəs guya göy cisimləri bu təyinatın tam ziddir. Guya ulduzlar deyir ki, Şoyqu bir-iki il sonra mütləq Rusiya prezidenti kürsüsünə yiyə çıxacaq.

Düzü bu, əslində bir cavab olur Sergey Şoyqunun mistik "şın" təcrübələrinə. Rəqibləri elə bilir, guya bu təyinat Tuva şamanlarının xidmətidir. Guya Şoyqu bu vəzifəsini qazanmağa xatir, min cür cadu-pitdən istifadə edib. Timuçin kimi yer-

li qara şamanlara müraciətdən sonra Çingiz xan adına layiq görülüb orda.

Sonra mətbuatda Şoyquya qarşı silsilə kompromatlar nəşr edilir. Muxalifətçi Aleksandr Navalnin bir saytda buddist monastrlarını xatırladan malikanənin fotoları yayınlanır. İddia edilir ki, bəs guya bütün bunlar Şoyquya məxsusdu. Dəyəri 18 milyon dollardan çoxdu və s. i. və ilaxır.

Əsl həqiqət - "şın" hardadır burda, indi deyə bilmərəm.

Şoyquya zidd qüvvələrin tərkibində hər cür haramzadəyə rast gəlmək mümkündürdü İndi. Təəssüf, bu siyahıda Navalni kimi liberallar da var. Rusiya bürokratiyası, Şoyqunun başını münəccimlərdən sonra liberallar sifariş etsə də, bütün cəhdləri əbəsdir.

Şoyqunu qoruyan qüvvə "şın" adlanır. O da liberalların, məmurların dişincə deyil. Gedib özlərinə bir başqa yerdə qurban axtarırlar.

Bayaq yuxarıda dedim ki, bəs Şoyqunun bir məxfi türk adı da var. Deyəsən, o adı indi Şoyqunun qulağına pıçıldamağın əsl vaxtıdır. Bakıya növbəti səfəri zamanı onu gərək biz, məhz bu adıyla... öz adıyla çağırmaq.

Görək, qan yaddaşının oyanmasına bu bəs edəcəkmi?

□ Həmid HƏRİSÇİ

"Baxış bucağı"

Azərbaycan gündəminin əsas müzakirə mövzusu, təbii ki, Qarabağ cəbhəsindəki gərgin vəziyyətdir. Ermənistan ordusunun işğal altındakı ərazilərimizdəki tərribatçı hərəkətlərinin qarşısı alınsa da, "bu vəziyyət nə vaxta qədər davam edəcək" sualına müfəssəl cavab yoxdur. Beynəlxalq qanunlara əsasən Azərbaycanın hərbi əməliyyatlara başlayıb torpaqlarını işğalçılardan təmizləmək hüququ olsa da, hələ ki, reallıqlar başqa məsələləri dikte etməkdədir. Füzuli bölgəsini təmsil edən deputat, Milli Məclis sədrinin müavini Bahar Muradova ilə bir sıra digər aktual məsələlərdən də bəhs edən söhbətimizdə əvvəlcə cəbhədəki vəziyyətdən danışdıq.

- Bahar xanım, döyüş bölgəsində baş verənləri izləyirsinizmi? Sizdəki məlumatlar nədən ibarətdir? Necə bilirsiniz, nə baş verir və bu gərginlik niyə məhz indi yaranıb?

- Mən hesab edirəm ki, bu müddət təsadüfi seçilməyib. Bu günlər biz Xocalı soyqırımının 25 illiyini qeyd edirik və bütün dünya ölkələrində bu kampaniya geniş vüsət alıb. Təkcə azərbaycanlılar yox, artıq başqa ölkələrin tanınmış ictimai-siyasi xadimləri bu kampaniyanın önündə gedirlər, ona fəal şəkildə qatılırlar və Ermənistanın təcavüzkar siyasəti, o cümlədən onu həyata keçirmək üçün insanlıq əleyhinə törətdiyi cinayətləri şiddətli şəkildə qınayırlar.

Üstəlik də fevral ayının 20-də Dağlıq Qarabağda keçirilən "referendum"la bağlı dünya ictimaiyyətinin, beynəlxalq təşkilatların, ayrı-ayrı ölkələrin açıqlamaları Ermənistanın isteklərinə rəğmən, kifayət qədər kəskin və qınayıcı oldu. Ermənistan getdikcə bu məsələdə daha artıq qınaq obyektini hiss edir və nə Dağlıq Qarabağın tanınması istiqamətində, nə Azərbaycan ərazilərində möhkəmlənmək istiqamətində uğur qazanmayacağına bilir və danışıqlar prosesində də imitasiya xətrinə iştirak etmək artıq getdikcə daha çox mümkünsüz olur. Ona görə də belə tərribatlar törətməklə diqqəti başqa istiqamətə yönəltmək və ən azı bu vasitə ilə danışıqlar prosesini ləngitmək, onu daha arxa plana atmaq istəyirlər. Yəni, dünya ictimaiyyətinin başı yalnız döyüşləri saxlamağa, onun qarşısını almağa qarışsın, sülh danışıqları arxa plana keçsin. Bununla da müəyyən müddətə öz ölkəsi içərisində ictimaiyyətin diqqətini hakimiyyətin cinayətkar siyasətindən yayındırmağa cəhd göstərirlər. Bilirik ki, Ermənistanda bu günlər hakimiyyətin siyasətinə qarşı çox ciddi etirazlar dalğası başlayıb və bir qayda olaraq Ermənistanda bu kimi hadisələr baş verəndə ictimai-siyasi durum gərginləşəndə mütləq cəbhədə tərribatlar törədilir. Artıq onlar buna adət ediblər. Vaxtaşırı həm özlərinin, həm də bizim əsgərlərimizin qanı tökülməyincə, elə bil ki, bir növ onlar rahat olurlar.

- Ermənistan daxilindəki qarşıdurma mühitinin seçkiqabağı situasiyada pik həddə qalması və bu səbəbdən diqqətin cəbhəyə yönəldilməsi cəhdləri faktıdır. Sizə elə gəlmirmi

ki, davamlı tərribatlarla düşmən ölkə Azərbaycan üçün hərbi əməliyyatlara başlayıb torpaqları azad etmək üçün bir şans yaradır? Yeri gəlmişkən, Milli Məclisdə də müharibə çağırışları səsləndi.

"Hökumətin fəaliyyəti mütləq müzakirə mövzusu olacaq"

Bahar Muradova: "Əgər bu gün Ermənistanın özünün tərribatı nəticəsində torpaqlarımızın bir qismini azad etməyə imkan yaranırsa, biz bunu etməliyik"

"İdarəetmədə çevik mexanizmlərin tapılması, müasir dövrün tələblərinə uyğun addımların atılması ilə bağlı proses davam edəcək"

ki, davamlı tərribatlarla düşmən ölkə Azərbaycan üçün hərbi əməliyyatlara başlayıb torpaqları azad etmək üçün bir şans yaradır? Yeri gəlmişkən, Milli Məclisdə də müharibə çağırışları səsləndi.

- Təbii ki, baş verənlərin arxasında Ermənistanın yox, onun himayədarının iradəsi dayanır. Spiker Oqtay Əsədov da son iclasda "arxalı köpək qurd basar" misalını xatırlatdı. Cəbhədəki gərginliyi Sergey Lavrovun "Dağlıq Qarabağ məsələsi Azərbaycanın daxili işi deyil" açıqlaması, nazirin timsalında şimal qonşumuzun mövqeyi nə dərəcədə tətikləyir?

ki bezi hallarda görürsən ki, bu cür açıqlamalar müəyyən dövrə və müəyyən məsələləri neytrallaşdırmağa yönəlmiş açıqlamalar olur, heç də sona qədər bizim düşündüyümüz kimi olur. Amma Ermənistan bütün bunlardan öz marağı üçün istifadə etməyə, hətta belə olmasa da, qələmə verməyə çalışır ki, guya bunlar Ermənistanın marağı, məqsədləri üçün söylənilib. Mən qonşu ölkənin rəsmilərinin açıqlamaları ilə Ermənistanın tərribatlarını əlaqələndirmək istəməzdim. Bir çox hallarda forpostun hərəkətləri onun sahibinin maraqlarına tamamilə zidd olur. Onu bilirlik ki, Ermənistan bütün dövrlərdə başqalarının marağının içərisində öz marağını güdüb.

- Azərbaycanın hərbi əməliyyatlara başlaması Rusiyanın Gürcüstan və ya Ukraynada olduğu kimi, Qarabağ məsələsinə də açıq müdaxilə etməsinə gətirib çıxara bilərmi?

- Azərbaycan əməliyyatlarına başlamır, təmas xəttində Ermənistanın törətdiyi tərribatlara cavab verir. Ermənistan tərəfinin bütün hərəkətini izləyir və atəş nöqtələrini, canlı qüvvələrini məhv edir. Azərbaycan ordusu içerimizə soxulub vacib yüksəklikləri ələ keçirmək istəyən düşməni geriye oturdur və haqlı olaraq çoxsaylı itkilər verməyə vadar edir. Ona görə də Azərbaycan düşən uyğun məqamlardan,

bütün hallarda - həm diplomatik, həm də hərbi - istifadə etməlidir və edir. Hazırda bu tərribatların müəllifi Azərbaycan deyil. Ona görə də adını çəkdiyiniz ölkənin buna münasibətinin necə olacağı ilə bağlı fikir söyləmək doğru olmazdı. Bu, Azərbaycanın haqqıdır. Ali Baş Komandan, cənab prezident də bütün açıqlamalarında bunu vurğulayır ki, Azərbaycan

oldu. Bu təyinatın ardınca hakim komandada ciddi dəyişikliklərin olacağı, ciddi islahatlara başlanacağı barədə təxminlər var. Sizdəki məlumatlar və gözləntiləri bilmək istərdik.

- Nəzərə alsaq ki, bizim keçən ilin payızında keçirdiyimiz referendumdakı dəyişiklərə görə belə bir addım atılmalı, qərar verilməli idi və bu qərar da verildi. Hesab edirəm ki, ar-

rindən də. Bu barədə düşünmək və ya qərar vermək parlamentin işi deyil.

- Bu arada əfv müzakirələri də gedir. Hesab olunur ki, adları beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında əks olunmuş tanınmışlar da azadlığa buraxılacaq. Xüsusilə Qarabağ cəbhəsində ciddi proseslərin baş verdiyi dövərdə, sizcə, bu məsələlərə növbəti əfvlə nə qədər

"Əfv sərəncamı gözləniləndir"

qoyula bilərmi?

- Bu da prezidentin səlahiyyətində olan məsələdir və onun yanındakı komissiya bu məsələ ilə məşğuldur. İstər məhkumların özlərinin, istərsə də başqa şəxslərin əfvlə bağlı müraciətləri bu komissiyada araşdırılır. Mən özüm də müraciət edən sırayı vətəndaşların əfvlə bağlı müraciətlərini bu komissiyaya ünvanlayıram. Odur ki biz də gözləyənlərin içərisindəyik. Bir qayda olaraq bilirlik ki, belə vacib bayramlar ərəfəsində ölkə prezidenti müəyyən insanların müraciətlərini müsbət dəyərləndirir, bu da onun həmin insanlara, onların ailələrinə, cəmiyyətə töhfəsi olur. Onların içərisində kim olacağına, bunu yalnız siyahı dərc olunanda görə bilərik.

- Qarşıda hökumətin hesabatı var. Kütləvi bahalaşma, devalvasiya şəraitində iqtisadi problemlərə cavabdeh olan komandanın ciddi hesabat istəniləcəkm?

- Bu, yeni məsələ deyil. Hər il hökumət mart ayında hesabat verir. Hər hesabat dövründə də bu və ya digər məsələlər ətrafında müzakirələr, diskussiyalar gedir. Bu normal parlament fəaliyyətidir. Hökumət də ona görə parlamentə gəlir ki, gördüyü işin hesabatını versin, hansısa insanları narahat edən məsələlərə aydınlıq gətirsin, perspektivdə görülmək tədbirlər barədə həm öz mövqeyini desin, həm də onun ünvanına olan iradları, təklifləri, istekləri qəbul etsin və gələcək fəaliyyətində nəzərə alsın. Çünki müxtəlif problemlər var ki, millət vəkili gündəlik olaraq onu parlamentin iclaslarında qaldırırlar və hökumətin iştirakı ilə bu məsələlər mütləq müzakirə mövzusu olacaq.

can hər zaman bu haqqı özündə saxlayır, heç bir vəchlə ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaranmasına imkan verməyəcək. Bunun da formaları özü vaxta, imkanlara uyğun olaraq seçəcək

- Baş verən gərginliklərlə əlaqədar Füzuli bölgəsinə getməyi planlaşdırırsınızmi?

- Əgər qarşıda Xocalı soyqırımının ildönümü ilə əlaqədar yürüş olmasaydı, yəqin ki, mən indi artıq Füzulidə olmalı idim. Çünki cəbhədə müəyyən gərginliklər olduqda orda olmaq bizim borcumuzdur. Mən rayon rəhbərliyi ilə əlaqə saxlamışam, narahatlıq üçün ciddi əsas olmadığı deyilib. Amma biz Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsinə olan borcumuzu verdikdən sonra Füzuliyə səfər edib hadisələrlə yerində tanış olmağı düşünürəm.

- Ötən həftə birinci vitse-prezidentin təyinatı ilə bağlı prezident sərəncamı

can hər zaman bu haqqı özündə saxlayır, heç bir vəchlə ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaranmasına imkan verməyəcək. Bunun da formaları özü vaxta, imkanlara uyğun olaraq seçəcək

- Mehriban xanım Əliyevanın deputat mandatından imtinasından sonra parlamentdəki boş yerlə əlaqədar seçkilər keçirilə bilərmi?

- Bu, bir qaydadır. Qanunvericiliyə uyğun olaraq boşalmış yerə seçkilər elan olunur.

- Parlament rəhbərliyi növbəti təyinatlarda yeni hansısa təmsilçisini görürmü?

Şər haqda, emosiyasız

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Xocalı faciəsindən 25 il keçməsi, ortada bir yuvarlaq rəqəmin olması istər-istəməz bəzi yekunlar vurmağa vadar edir. Ancaq bu yekunlar təəssüf ki, yox kimidir. Mən faciənin neçə ölkədə soyqırım kimi tanınması, harda yürüş keçirilməsi, hansı şəhərdə heykəl qoyulması təmasında rəsmi təbliğatdan, o cümlədən, emosional tərzdə yas mərasimlərinin dərsləklərə, uşaq bağçalarına qədər sıçramasını yekun olaraq nəzərdə tutmuram. Bunlar əslində məsələnin mahiyyətindən uzaqlaşmaqdır.

Mahiyyət isə odur ki, insanlıq, bəşəriyyət 25 il qabaq bir şəhəri də şərin qabağında tək qoyub. O cümlədən, biz azərbaycanlılar - ölkənin yerdə qalan hissəsi Xocalının məhv edilməsinə faktiki göz yummuşuq, cüzi sayda hərbcinin müqavimətini çıxmaq şərtiylə, dinc insanları tək buraxmışıq. Şərin qabağında tək qalmaq isə çox dəhşətlidir. Kütləvi şərin qabağında isə lap qorxuncdur. Bəşər tarixi bunu çox görüb. Şər kütləviləşəndə adlıdır. Özünə qoşulmaq istəməyənlərə "milli düşmən", "satqın" ləqəbləri yapışdırır. "Onların kökünü kəsməliyik", "Uşaqları əlimə düşsə qanlarını içərəm" - normal halda qorxunc olan belə cümlələr adi, gündəlik qayda kimi olur.

Faciəyə emosiyadan kənar yanaşmağa davam etsək, biz bunu nəinki xaricdə layiqincə (faciə haqda "layiqincə" sözü necə sinik görünür!) tanıtmağa nail olmuşuq, heç özümüz də nə elədiyimizi dəqiq bilmirik. Məsələn, Xocalı faciəsini törədənlərin bu 25 ildə biri də cavab verməyib. Hər şeydən öncə, dinc əhali qırmaq, əsirləri öldürmək və işgəncə vermək beynəlxalq konvensiyalarda da əks olunan hərbi cinayətdir, bunun isə yüzlərlə faktı var. Hazırkı erməni prezidenti Sərkisyanın xarici jurnalist Tomas de Vaal-a intervüsündəki və "Qara bağ" adlı məşhur kitabda çıxan bu cümlə ən böyük sübutlardan biridir: "Xocalıdan əvvəl azərbaycanlılar fikirləşirdilər ki, onlar bizimlə zarafat edirlər, onlar fikirləşirdilər ki, ermənilər mülki əhaliyə qarşı əl qaldıra bilməz. Biz bu stereotipi qıra bildik. Baş verənlər budur". Belə bir hərbi cinayətkar hələ də Qarabağ danışıqlarında Ermənistanı təmsil edir. Azərbaycan rəhbərliyi erməni xalqına müraciət edib danışıq üçün başqa adamı, əli dinc insan qanına batmamış kəsi göndərməyi istəyə bilməzdimi? Beynəlxalq aləmə də bu mesaj verməliyik.

Bəzən Xocalının Sumqayıt hadisələrinə cavab olduğunu vurğulayır erməni mənbələri. Ancaq cinayət və cəzanın miqyası baxımından bu iki hadisə heç uzlaşmır. Sumqayıtda Xocalıdan 20 dəfə az insan ölmüşdü. (Yenə sizə olduğunu anlayıram, ancaq başqa ölçü sistemimiz yoxdur). Eyni zamanda, kimin törətməsi mübahisələrini hələ bir qırağa qoyaq, Sumqayıta görə ölüm cəzası almış azərbaycanlı(lar) var axı. Bəs Xocalıya görə kimə gözü üstə qaşın var deyilib? Heç kimə. O adamlar yenə sərbəst gəzib dolaşırlar.

Ümumiyyətlə, rəsmi müstəvidən yanaşma mənfii nəticələr verir. 25 il qabaq "Xocalıda 2 nəfər ölüb" deyənlər dövlət informasiya qurumları yenə iş başındadır. Onlar öz məddah jurnalist qurumları vasitəsiylə yenə də "Nazirlik məlumat verməmə, cəbhədən heç bir xəbər yazmayın" göstərişi verirlər. Nəticədə yenə kasıblar, yetimlər vətən uğrunda həlak olurlar, şəhid statusu qazanırlar, varlılar isə onların böynü bükük, yazıq valideynlərinə şəkər tozu yardımları edirlər. Şər, yuxarıda yazdığım kimi, çox adidir, banaldır, qətiyyətlə orijinal sayılmaz. İnsanın daxilindəki o vəhşi heyvanı çölə buraxmaq kifayətdir. Vəhşi heyvanları azadlıq tapmış insanlar çoxalanda isə qabağında durmaq çətindir.

İnformasiya müstəvisində yalanlardan əl çəkməliyik. Örnək üçün, indi uşaqlara Xocalının yer üzündən silindiyini tədris edirik. 3-4 il qabaq BBC Xocalıdan reportaj hazırlamışdı - bu balaca şəhər yenə də öz yerində qalır. Azərbaycanlıların öldürüldüyü küçələrdə ermənilər heç nə olmamış kimi yaşayırlar. Separatçı rejim Xocalının adını dəyişdirib İvanyan qoyub. Bu, bir erməni generalın soyadıdır. Sovet ordusunda qulluq edib, müharibə başlayanda isə qoca vaxtında yenə döyüşə girib. Qərribə təsadüfdür - Xocalının tipik rus adını daşıyan yerə dönməsi... (Çünki son yüz ildə erməni-türk qırğınlarının hamısının kökündə bir rus imperiyası barmağı var). Axı İvan adı dünyada rusların ümumi obrazının adı kimi tanınır, baxmayaraq kökü qədim ıvrit-yəhudi dilindəki İohan adından gəlir. İohan - "Allahın başlığı", "Tanrının mərhəmət etdiyi" mənasındadır. Əcəb mərhəmət elədi... Sözləşsə, Xocalı kimi faciələr dünyanın hansısa ilahi qüvvə tərəfindən yaradılması, guya kainatda bir nizam-intizam olması haqda əfsanələri də darmadağın edir. Tanrı varsa, o, 2 yaşlı uşağın güllələnib öldürülməsinə niyə göz yumurdu?

Bax, heç mən də yazımı emosiyasız bitirə bilmədim.

Ermenistan prezidenti Serj Sərkisyan Avropaya iki günlük işgüzar səfərə gedir. Səfər çərçivəsində onun Brüsseldə - Avropa Birliyinin (AB) iqamətgahında adı çəkilən qurumla Ermənistan arasında yeni ikitərəfli anlaşmanın - çərçivə sazişinin müzakirəsi nəzərdə tutulur. AB ilə işğalçı ölkə arasında həmçinin azad ticarət zonalarının yaradılması haqda müqavilənin də müzakirə predmeti olacağı gözlənilir.

Brüsseldə isə, belli olduğu kimi, AB ilə yanaşı, NATO-nun da mənzil-qərarğahı yerləşir. Ən maraqlısı da odur ki, bu gün - fevralın 27-də Sərkisyan həmin qərarğahda NATO baş katibi Yens Stoltenberqlə görüşəcək - Avropa səfərinin birinci günündəcə. Bu barədə Şimali Atlantika alyansının saytında yer alan xəbərdə bildirilir.

Belə görünür, Sərkisyan "bir güllə ilə iki, hətta bir neçə dovşan" vurmaq fikrinə düşüb. Təbii ki, diqqəti səfərin Ermənistanında həlledici əhəmiyyətli parlament seçki kampaniyasının pik vaxtına təsadüf etməsi də çəkir. Söhbət nədən gedir?

Məsələ ondadır ki, Sərkisyanın bu səfəri əslində Avropa Birliyi ilə yanaşı, NATO-ya, bütövlükdə Qərbbə xəff bir mesajdır ki, Ermənistan ilk fürsətdəcə Rusiyanın vassalı olmaqdan imtina edib, Qərbin çətrinə altına keçə bilər. Nəzərə alsaq ki, ermənilər tarixən satqınlıqları ilə ad çıxarıblar və öz maraqları naminə həmişə öz sahiblərinin yerini asanca dəyişiblər, deməli, bu mesaj ilk növbədə Moskvaya ünvanlıdır. Daha doğrusu, söhbət İrəvanın Kremlə qarşı növbəti demarşından gedir. Hər halda Brüssel görüşləri yəzdə yüz Kremlin ovqatını tələ edəcək.

İrəvanın belə bir demarşı 4 il öncə də olmuşdu. O vaxt - 2013-cü ildə Ermənistan Kremlin bir gözağartması ilə son anda AB ilə assosiativ üzlük haqqında müqaviləni imzalamaqdan imtina edib, əvəzində Moskvanın yaratdığı Avrasiya İttifaqına (Avrasiya İqtisadi Birliyi və Gömrük İttifaqına) qoşulmuşdu. O vaxtdan Ermənistanın bu addımı onun Qərbdə etibarını faktiki, sifirə endirmişdi. Ancaq erməni erməni olmazdı, əgər eyni vaxtda bir neçə ağa haqda düşünməsəydi.

Sərkisyan isə Brüssel təmasları ilə daha bir mesajı əslində daxilə - erməni elektoratına, lap dəqiqi, son vaxtlar xeyli fəallaşmış Rusiyadan narazı qərbşönlü seçicilərə ünvanlamaq istəyir: yeni ki, "mən elə həm də Qərbin adamı ola bilərdim".

Bəzi ehtimallara görə, AB və NATO rəhbərliyi ilə görüşlər Sərkisyan üçün həm də apreldeki parlament seçkilərinin nəticələrinə münasibətdə Qərbin pozitiv rəyini almaq baxımından önəm daşıyır. Qarşıdakı seçkilərdə isə hakim partiyanın xeyrinə ciddi saxtalaşdırma gözlənilir. Hətta erməni prezidentin AB ilə çərçivə sa-

Sərkisyanın məkrli gedişi - Kremlə qarşı demarş, Bakıya şans

İşğalçının yeni oyunu: İrəvan Rusiyani Qərblə təhdid edir; Ermənistan prezidenti bu gün Brüsseldə NATO baş katibi ilə görüşəcək; düşmən ölkədə seçki ehtirasları pik həddə iken Sərkisyan Avropada özünə təzə "krişə" axtarışına çıxıb...

zışini də seçki ilə bağlı siyasi bazarlıq qarşılığında imzalamaq niyyəti güddüyü bildirilir. Bir sözlə, Sərkisyan Brüssel səfəri ilə eyni vaxtda bir neçə hədəfi vurmağı düşünür.

Doğrudur, az öncə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev də Brüsseldə olub, görüşlər keçirib. Lakin Ermənistan-dan fərqli olaraq, Azərbaycan müstəqil dövlətdir və Rusiyanın marioneti deyil. İkinci yandan, İlham Əliyev Brüsseldə NATO baş katibi ilə bir araya gəlməmişdi - hərgah, Bakının alyansla daha sıx əlaqələr qurmaq üçün imkan və potensialı qat-qat çoxdur.

Ermənistan prezidentinin bu məkrli gedişləri hamıdan yaxşı yəqin ki, Moskvada izlənilir. S.Sərkisyanın özü də bunun fərqi olmayıb deyil. Onun Brüssel səfərindən az sonra Moskvaya getməyə hazırlaşması da daxili əndişənin təsdiqi sayıla bilər. Bəs Kremlin öz vassalının Avropa "özfealiyyəti" nə qarşı budəfəki kon-tur addımları nə ola bilər?

Bir variant Sərkisyanı yerində tutmaq üçün onu "Qarabağ kartı" ilə vurmaqdır. Bu mənada Azərbaycanın öz torpaqlarının daha bir qismini azad eləməsi üçün müəyyən mənada yaxşı fürsət yarana bilər. Son günlər cəbhə xəttində baş verən erməni tərribatları, ələlxüsus Xocalı soyqırımının ildönümü ərəfəsində yaşanan qanlı insident bu xüsusda xeyli düşündürücüdür. İstisna deyil ki, düşmən tərəf, Sərkisyan rejimi "qara mənə basmamış mən qaranı basım" taktikası ilə hərəkət etmək istəyir. Lakin Azərbaycan Ordusu bu taktikani işğalçının öz əleyhinə çevirə bilər.

"Rusiya maraqları Azərbaycan maraqları ilə üst-üstə

düşəndə Ermənistan ağır vəziyyətdə qalacaq. Ona görə də daha pis vəziyyətlə qarşılaşmamaq üçün Qarabağ münaqişəsini indi həll etməliyik". Bu fikri müxalif "Erməni Milli Konqresi"nin fraksiya rəhbəri Aram Manukyan deyib (Publika.az). Onun sözlərinə görə, liderləri Levon Ter-Petrosyan da eyni məsələni deyir: "Bu vəziyyətlə razılış minimal itkilərlə məsələni həll etməli, müəyyən əraziləri qaytarılması ilə də razılaşmalıyıq. Əgər etməsək, onda daha çox itkilər verəcəyik. İndi münaqişənin həll olunması şansı yarandı və biz vaxt itirmədən buna getməliyik", - Manukyan bildirib.

Moskvanın ikinci variantı Ermənistan daxili durumu gərginləşdirmək və Sərkisyanı Moskvaya daha sadıq və loyal olan başqa alternativlə əvəzləməkdir. Belə alternativ isə azı, üçdür - sabiq prezident Robert Köçəryan, keçmiş müdafiə naziri, az öncə Sərkisyan yandan üz döndərmiş Seyran Ohanyan və indiki baş nazir, tər-təmiz Rusiya adamı Karen Karapetyan.

Belə görünür ki, Sərkisyan özünə ən ciddi rəqib qismində məhz baş nazir Karapetyanı görür. Maraqlıdır ki, bu yaxınlarda Moskvada olarkən baş nazir çox isti qarşılanıb və bu, Ermənistanın indiki rəhbərliyini xeyli qayğılandırıb. Yerli siyasi müşahidəçilər də onu Sərkisyan hakimiyyəti yolunda ciddi maneə saymağa başlayıblar.

Bu mövzuda erməni siyasi şərhçi Musa Mikaelyanın qeydləri də maraqlıdır. O, Sərkisyanın qarşıdakı Moskvaya səfərindən yazaraq deyir ki, Ermənistan prezidenti Sərkisyan Moskvaya hakimiyyətini

qorumaq üçün gedir. Politoloq bildirib ki, hələlik Serj Sərkisyanın Moskvaya nə zaman səfər edəcəyi belli deyil: "Ermənistan və Rusiya liderlərinin görüşü işgüzar prosesdir, ona görə də burada təəccüblü heç nə yoxdur. Lakin Sərkisyanın budəfəki səfəri ölkənin daxili inkişafı baxımından mühüm ola bilər. Səfərin parlament seçkisindən öncə və ya sonra olması önəmli deyil. Burada əsas məqam bu səfərin daxili siyasi və hakimiyyətdaxili status-kvo üçün mühüm rol oynayacağıdır. Sərkisyanın budəfəki səfəri baş nazir Karen Karapetyanın yanvardakı Moskvaya səfərinə cavab olacaq".

Mikaelyan Sərkisyanın Karapetyanı varis kimi görməsinə də toxunub: "Məsələ ondadır ki, Karapetyan Moskvada həm Rusiya hökuməti, həm də erməni biznesmenlər tərəfindən çox isti qarşılanıb. Bütün bunlar, şübhəsiz, Karapetyanın hökumət daxilində dayaqlarını gücləndirib. Karapetyanın mövqelərini gücləndirməsini Sərkisyan özünün hakimiyyətini qorumaq məsələsində əsas problem kimi görür. Sərkisyan heç bir halda Karapetyanı özünün xələfi saymır. Görünür, Moskvaya üçün Karapetyan xələf kimi görünür. Sərkisyan Moskvada məhz Karapetyanı nüfuzunu salmağa çalışacaq. Hazırda Sərkisyan üçün əsas varis müdafiə naziri Vigen Sərkisyanıdır".

Əlavə edək ki, apreldeki parlament seçkilərindən sonra Ermənistan parlamentli idarə üsuluna keçəcək və ölkənin birinci şəxsi prezident yox, yeni parlamentin seçəcəyi baş nazir olacaq. Əsas səlahiyyətlər də ona keçəcək.

□ **Analitik xidmət**

Xocalı soyqırımının ildönümündə düşmənin xain tərribatı

Artıq bir neçə gündür Ermənistan ordusu Tovuz rayonundan başlamış, Tərtərə qədər çox böyük bir arealda atəşkəsi intensiv pozur. Cəbhə xətti boyunca gərgin döyüşlərin getdiyi barədə Müdafiə Nazirliyi də məlumat yayıb. Məlumatda deyilir ki, fevralın 24-dən 25-nə keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri bütün cəbhə boyu irimiqanlı tərribatlar törətmək məqsədilə müxtəlif istiqamətlərdə mövqelərimizə soxulmağa cəhd göstərirlər.

Nazirlikdən bildirilib ki, qoşunlarımız tərəfindən qarşı tərəfin daim izlənməsi, qurulan pusqular və döyüş mühafizəsinin təşkili nəticəsində düşmənin hərəkəti əvvəlcədən aşkar edilərək onun müdafiəmizin dərinliyinə irəliləməsinin qarşısı qətiyyətlə alınıb. Xocavənd-Füzulu istiqamətində əlverişli mövqeləri ələ keçirməyə cəhd göstərən düşmənlə qoşunlarımız arasında daha ağır döyüş toqquşması baş verib. Bu istiqamətdə pusquda duran bölmələrimiz düşmənin hücumunun qarşısını cəsarətlə alaraq onu geri çəkməyə məcbur edib.

Nazirliyin dünən yaydığı xəbər də Ermənistan silahlı qüvvələrinin atəşkəsi pozmaqda davam etdiyi bildirilib. Nazirliyin mətbuat xidmətindən musavat.com-a verilən məlumata görə, cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində 60 millimetrlilik (15 mərmii) və 82 millimetrlilik (18 mərmii) minatanlardan, həmçinin D-44 topundan (1 mərmii) da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini ümumilikdə 117 dəfə pozub. Əməliyyat şəraitinə uyğun olaraq bölmələrimiz tərəfindən adekvat cavab tədbirləri görülüb.

Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatlar da durumun kifayət qədər ciddi olduğunu göstərir. Həm Ermənistan, həm Azərbaycan tərəfindən itkilərin olduğu bildirilir. Gərginliyin Ermənistan tərəfindən süni şəkildə yaradıldığı, arxasında hansısa planların dayandığı şübhəsizdir. Ermənistanın tərribatlarının Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ərfəsinə təsadüf etməsi də suallar yaradır. Hərbi və siyasi ekspertlər də hesab edirlər ki, Ermənistanın hücum taktikasını seçməsi daha çox bu ölkənin daxilindəki gərginliklə bağlıdır.

Milli Məclisin təhlükəsizlik və müdafiə komitəsinin üzvü Zəhid Oruc "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, son günlər cəbhə xəttində müşahidə edilən gərginlik Ermənistanın keçən ilin aprelinde itirdiklərinin bərpası ilə bağlı sənari deyil. Əgər ələ olsaydı, konkret istiqamətdə hərbi zərbələri hiss etdirilərdi və yerdə qalan digər ərazilərdə ermənilər güc tükətiminə, re-

Qarabağda müharibə, şəhidlər və erməni leşləri - niyə indi?

Cəbhədəki son insidentin mümkün pərdəarxası; genişmiqyaslı toqquşma ehtimalı günbəgün artır; analitiklər son durumu dəyərləndirir; hərbi ekspert "Düşmənin itkiləri qat-qat çoxdur..."

surslarının əldən getməsinə razı olmazdılar. "Bir neçə gündür ki, Tovuzdan başlamış Tərtərə qədər, bəlkə də yaxın gələcəkdə Naxçıvanı da əhatə edəcək böyük bir areal üzrə erməni tərribatları özünü göstərir və göstərməkdədir. Amma əsas döyüşlər mərkəzi olaraq, Qarabağda gedir. Belə düşünürəm ki, burada bir nömrəli amil əslində Ermənistanda keçirilən seçkilərdir. Rəy sorğuları hakim partiyanın mövqelərini çox bərhad vəziyyətdə olduğunu göstərir. Belə vəziyyətdə hakimiyyət total saxtalaşdırmağa getməlidir. Məlumat üçün deyim ki, Serj Sərkisyan öz partiyasına və rəhbərlik elədiyi bloka müdafiə naziri Vigen Sərkisyanın adını birinci yazıb. Onlar cəmiyyətə sosial, siyasi, iqtisadi və digər deyil, 25 il əvvəl olduğu kimi yenə də Qarabağla bağlı hansısa vədləri verirlər. Bu üzəndə sanki seçki təbliğatı səngərdə gedir və onlar bir tərəfdən bütün daxili rəqiblərini bu vasitə ilə susdururlar. Həmçinin düşünürəm ki, əgər Azərbaycanlılara zərbə vurulsa, lokal uğur əldə olunsaydı, şübhəsiz ki, apreldə qədər hakim partiyanın mövqeyini gücləndirəcək. İkinci məsələ ondan ibarətdir ki, şübhəsiz, onlar ötən bir ilə yaxın vaxt ərzində ön cəbhəni xeyli dərəcədə möhkəmləndirməyə çalışıblar, mühəndis texniki qurğular genişləndirilib, gecə görmə cihazları, avadanlıqlar, ağır silahları da

həmin ərazilərə yığıblar. Bu, o deməkdir ki, ilk anda vurula biləcək zərbələrin qarşısını almaq üçün tədbirlər görülüb. Amma Azərbaycanın malik olduğu silahların uçuş radiusunu hesablayanda ermənilərin ön xəttə gördüyü həmin işlərin çox da əhəmiyyəti olmayacağına əminik. Amma çoxlarının sual etdiyi kimi, bu tərribatların doğrudanmı arxasında başqa mərkəzlər var? Xüsusilə də Azərbaycanın dövlət başçısının Avropaya səfəri, orada vaxtilə Avropa Birliyi ilə razılaşdırılmayan assosiativ saziş sənədinin başqa bir paraflanmış formasının gündəmə gətirilməsi və yaxınlarda onun imzalanacağı bölgə dövlətlərinin bizə qarşı müharibə qərarı verməsinə gətirib çıxarırmı? Bu cür suallarda əksini tapan versiyə nə qədər doğrudur? Mən düşünürəm ki, bunun əsası yoxdur. Çünki biz region dövlətləri, xüsusilə də Rusiya ilə münasibətlərimizi pozacaq, onun strateji maraqlarına zərbə vuracaq hər hansı addımlar atmamışıq. Ona görə də rəsmi İrəvan üçün cəbhə xəttində xüsusi fəallaşmanın geopolitik konteksti və ya xarici dairə amili yoxdur.

Deputat hesab edir ki, əslində mahiyyətə proseslər Azərbaycanın xeyrinədir. Çox geniş bir ərazidə tərribatlar ermənilərin gücünün paylanması, bölünməsi baxımından qətiyyətlə Ermənistanın xeyrinə işləyir: "Ermənilərin döyüşdə

önləri Azərbaycanla müqayisədə üçqat artıq itkidir. Ona görə ki, onların əhali və əsgəri sayı bizimlə müqayisə oluna bilmir. Ermənistan rəhbərliyi apreldə keçiriləcək parlament seçkilərində cəbhə xəttində məlum tamaşanı davam etdirməyə və hansısa uğurlar qazanmağa çalışacaqlar. Lakin birdəfəlik bilmək lazımdır ki, hər bir toqquşma Dağlıq Qarabağda və Ermənistanda çox böyük siyasi, mənəvi-psixoloji nəticələr doğurur, əhali arasında vahimə yaradır. Azərbaycan isə bir daha faciələr yaşamağa köklənməyib".

Azərbaycan xarici işlər nazirinin müavini Xələf Xələfov isə bildirib ki, Azərbaycanın hərbi potensialı düşmənin istənilən həmləsinə cavab verməyə imkan verir. Ermənistan sülhə vadar edilməmə, işğalçılıq siyasətindən əl çəkməmə və torpaqları geri qaytarmasına, biz digər üsullardan istifadə edib, torpaqlarımızı azad etməliyik: "Biz buna çox yaxınıq. Mən inanıram ki, yaxın dövrdə danışıqlar prosesində əlavə təkan, əlavə siyasi impuls olmalıdır. Bunun nəticəsində Ermənistanı sülhə gətirmək mümkün olmasa, regionda yeni münaqişənin başlanmasına görə bütün məsuliyyət Ermənistan rejiminin üzərinə düşəcək".

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov isə hesab edir ki, erməni tərəfi maksimum çalışır ki, vəziyyət kritik həddə çatsın. Onlar

fevralın 25-dən başlayaraq Ağdam, Tərtər istiqamətində bəzi hərəkətlərə yol verdilər. O cümlədən, Ermənistan-Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttində, Tovuz, Qazax istiqamətində gərginlik yaratmağa çalışdılar. Amma ələ həmin gün uğursuzluqla üzleşən ermənilər Xocavənd Füzulu istiqamətində açıq düzəngah istiqamətində müəyyən addımlar atmağa çalışırlar: "Artilleriya mərmilərindən istifadə edirlər. Artilleriya mərmiləri də çox böyük dağıdıcı gücə malikdir. Müdafiə Nazirliyinin məlumatında da gördünüz ki, bizim şəhidlərimiz var, yaralananlar var. Müdafiə Nazirliyi də düşmənin hərəkətlərini diqqətdən kənar saxlamır. Cavab zərbələri endirir. Nazir Zakir Həsənov özü də vəziyyətin gərgin olmasının şəxsən şahidi olub. Lazımı göstərişlər verib. Azərbaycan

mağa başlayacaqlar. Sosial mediada olan dostlardan və xüsusən də onlayn saytlar və bloqlarda olan yoldaşlardan acizənə xahiş edirəm ki, düşmənin məlumatlarından istifadəyə son qoysunlar. Ən azından onlar hər zaman olduğu kimi, bu dəfə də dezinformasiyaları aktiv yayır və ordumuzun, xalqımızın ruhdan düşməsi üçün bütün mümkün variantlardan istifadə edirlər. Bəzi sosial şəbəkə istifadəçiləri də son dərəcə özlərini yersiz aparırlar. Bu müharibədir və düşmənin bizim bəzi xüsusiyyətlərimizdən tam öz xeyrinə istifadə etməyə çalışır. Diqqətli və ehtiyatlı olaq. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tam hazır vəziyyətdə bütün əməliyyat şəraitinə nəzarət edir və heç bir panikaya və narahatçılığa əsas yoxdur".

Politoloq Qabil Hüseynli isə hesab edir ki, Ermənistan

son tərribatlarını Rusiyaya arxalanaraq edir: "Yoxsa onlar qətiyyətlə belə irimiqyaslı hücumlara cəsarət etməzdilər. Cəbhə xəttində ermənilərin bu fəallığı hələ bir müddət dayanmayacaq, çünki bu işdə təhriki güc mərkəzinin olduğu aydın hiss olunur. Ermənilərin hücumları zamanı ağır artilleriyadan istifadə etməsi, üstəlik, cəbhə xəttini yarmaq və müdafiə xəttinin içərilərinə doğru irəliləmək cəhdləri göstərir ki, bütün cəbhə xətti boyunca müşahidələr düşmənin tərəfindən süni peyk kəşfiyyatı ilə aparılıb. Azərbaycan Avropa Birliyi ilə saziş hazırlayır. Həm bu amil, həm Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasında nazirlərin üçüncü görüşü və sözügedən layihənin böyük hissəsinin istismara hazırlanması bir çox daireləri əməli-başlı narahat edib. Xüsusən də Moskva və İrəvanı. Avropa bazarlarına yiyələnmək uğrunda bu istiqamətdə Azərbaycanla yeganə rəqabət aparan ölkə Rusiyadır. Azərbaycanın Avropanın mavi qaz bazarına birinci çıxması və qitənin cənub istiqamətlərində Rusiyaya üstələməsi, Avropa Birliyi ilə danışıqlara başlaması Moskvanı qıcıqlandırır. Rusiyanın forpostunun son günlər hərbi tərribatları intensivləşdirməsində həmin qıcıqlanmanın təsirinin olduğu şübhəsizdir".

1 yaşına çatmayan şəhid balası və Rusiyanın oyunu

Elsad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Azərbaycanın "Sülh Platforması"na Ermənistan bu dəfə top atəşləri ilə "cavab" verdi. Əslində düşmənin təxribatları gözlənilən idi. Hələ aylar öncə yazırdıq ki, Serj Sərkisyanın hakimiyyətini aprel seçkisindən ancaq "Qarabağ kartı" xilas edə bilər. Təxminlərimiz özünü doğrultdu...

Sərkisyan hər dəfə dara düşəndə cəbhədə vəziyyəti gərginləşdirir. Erməni prezident üçün çox çətin situasiya yetişib. Adı Xocalı soyqırımını törədən 297 qatilin siyahısındadır, sabah kürsüdən salınanda toxunulmazlıq hüququndan məhrum olacaq və günün birində blogger Lapşin kimi əliqandallı Kürdəxanı təcridxanaya salına bilər. Ancaq Ermənistan prezidentinin qorxusu təkcə Azərbaycandan deyil.

25 fevral diversiya-təxribatı həm də Ermənistan gündəmini büsbütün dəyişmək niyyətilə törədilib. Sərkisyan bununla erməni xalqına mesaj vermək istəyir ki, onun hakimiyyətə gətirməsi Ermənistanın, üstəlik də Dağlıq Qarabağ ermənilərinin sonunu gətirir. Budur, erməni təbliğatı Qarabağ cəbhəsində baş verən son döyüşlərə köklənib. Cənubi prezident müxaliflərin diqqətini 2008-ci ilin 1 mart hadisələrindən yayındırmağı da bacarıb.

Sərkisyan ötən həftələrdə Qarabağ müharibəsində cinayətlər törətmiş "Yerkrapa"çılarla bir sırada dayanıb xalqına "ağıllı olun" mesajını verdi. O biri tərəfdən də müxalifləri zərərsizləşdirir. Keçmiş xarici işlər naziri Vardan Oskanyanın oğlunu dama basdırdı, hətta Xocalı soyqırımında cinayət ortağı olan Seyran Ohanyana "torba" tikilməsi tapşırığını verib. Vəziyyəti çox pisdir, həm Ermənistanda, həm də Azərbaycanda onu ağır cəza gözləyir. Sərkisyanı xilas edəcək tək ünvan isə Qarabağ cəbhəsində axan qandır. İtirilmiş Lələtəpənin əvəzində Nərgiztəpə qələbəsini bayram etmək istəyir İrəvan hakimiyyəti. Son itkilər də bu istəyin nəticəsidir...

Erməni mətbuatı son günlər Azərbaycan ordusunun guya Taliş kəndindəki mülki əhalini atəşə tutduğu barədə iddiaları tirajlayırdı. Bundan əvvəl ABŞ-dakı erməni lobbisi Tramp administrasiyasına yalvar-yaxar eləmişdi ki, Vaşinqton Bakıya "Dəmir günbəz" satmaması üçün İsrail hökumətinə təzyiq göstərsin.

Bütün bunlar isə Ermənistanın növbəti təxribatının anonusu idi. Təcrübə göstərir ki, işğalçı ölkə yeni hücum planı hazırlayarkən əvvəlcə Azərbaycanı informasiya məkanında "zərərsizləşdirməyə" çalışır. Bu dəfə də eyni cəhd oldu.

Budur, Azərbaycana qarşı növbəti alçaq hərəkət olub, ancaq Ermənistanın himayəçisi Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu deyib ki, 2017-ci ildə Beynəlxalq Ordu Oyunlarının bəzi yarışları Azərbaycanda keçiriləcək. Əslində Şoyqu Ermənistandan alçaqlıqlarına son qoyulmasını tələb etməliydi. Azərbaycanı bu boyda faciəli oyuna salanlar ölkəmizdə "ordu oyunu" keçirməkdən danışıq.

Qarabağdan iki gündür qorxulu xəbərlər gəlir, amma nə həmsədrlər, nə həmsədrlik edən dövlətlərdən, nə də Qarabağ "canişini" Anjey Kasprşikdən reaksiya yoxdur. Ermənistan ordusunun rəhbərliyi "biz gecəgörmə cihazlarına minnətdan" deyirlər. Yaxda təzyiqlər etdilər ki, təmas xəttində ATƏT-in yeni müşahidəçiləri yerləşdirilsin, Bakı razılaşmadı. Əvəzində Amerika erməni ordusuna bu cihazları yolladı ki, Azərbaycan əsgərini öz torpağında rahat hədəfə alsın. Biz düşmənlə belə vəziyyətdə döyüşürük.

Situasiyanı bir az dərinlən təhlil etmək lazımdır. Azərbaycan ərazilərini itirəndə, itkilərin qarşısını almaq üçün sülh mövqeyindən çıxış etdi, ancaq həmsədrlərdən dəstək gəlmədi. Çünki onlara Qafqazlara sülhün gəlməsi lazım deyil, Qarabağ onlar üçün müharibə vəziyyəti ilə "doğmadır". Budur, Sərkisyan Qarabağda növbəti qanları axıtmaqla "Sülh Platforması" təşəbbüslərinə də zərbə vurdu. Ona da sülh lazım deyil, çünki qatildir, canidir, bəniş adamı deyil.

Əslində 25-i gecəsi güllələr təkcə Azərbaycan əsgərinə deyil, həm də "Sülh Platforması" təşəbbüslərinə atıldı. Nə vaxtdır Azərbaycan uğurlu bir proses aparırdı, düşmən ölkə sükutdaydı, prosesə qoşulanların ağızını yumurdular. Ancaq yeni qan lazım idi ki, Sərkisyan "baxın, sizə demişdim Qarabağ erməniləri Azərbaycanın tərkibində yaşaya bilməz" desin.

İndi Azərbaycanın tam ixtiyarı var ki, düşməne ən ağır zərbələr endirsin, bütün cəbhəboyu. Belə getsə, Naxçıvanın 45 km-liyindəki Sərkisyanın iqamətgahını yerlə bir etmək lazım gələcək. Susan dünya seçimini etdi, ədalətli sülhü dəstəkləmədi. Demək, bir yol qaldı. Şəhid olan mayorumuzun tək övladı hələ bir yaşına çatmamışdı...

Ləğv olunan Nəqliyyat Nazirliyində müşavir vəzifəsində çalışmış Çingiz Baxşıyevin iddiası əsasında həbs edilmiş yaxın qohumu Rövşən Əhmədovun ailə üzvləri hədələnilir. Bu haqda redaksiyamıza daxil olan məlumatda deyilir ki, R.Əhmədovun həyat yoldaşının, oğlunun, qızının telefonlarına zəng edən naməlum şəxslər onları ölümlə hədələyirlər. Əhmədovlar həmin şəxslərin Ç.Baxşıyevin göstərişi ilə hərəkət etdiklərini bildirirlər.

R.Əhmədov hazırda 1 sayılı Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanılır. O, Çingiz Baxşıyevin 800 min manatlıq qızıl-zinət əşyalarını mənimməkdə suçlanılır. R.Əhmədov ittihamı qəbul etmir, bildirir ki, Ç.Baxşıyevin işçisi olduğu dövrdə onun çoxlu qanunsuz əməllərinin şahidi olub. Buna görə də ondan uzaqlaşmaq qərarı verib. Bundan sonra isə Ç.Baxşıyev ondan heç bir əsası olmayan şikayətlə hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edib, özünə, ailə üzvlərinə qarşı təzyiqlərə, təhdidlərə keçib.

R.Əhmədov Ç.Baxşıyevin narkotikərin təşkilində suçlayır, 2009-cu il fevralın 11-də Bakıda öldürülən müdafiə nazirinin müavini Rail Rzayevin qətlinə adını hallandırır. Bu haqda qəzetimizin 10 fevral 2017-ci il tarixli sayında "8 il sonra Rail Rzayevin qətlinin şahidi ortaya çıxdı" sərlövəli məqalə dərc etmişdik. R.Əhmədov işi üzrə keçirilən son prosesdə də Ç.Baxşıyevin narkotikərlə məşğul olduğunu açıq şəkildə deyib.

"Mənə dedi ki, İrandan, Qırğızıstandan dondurulmuş ət gətirəcəyik. Amma danışq-lardan başa düşürdüm ki, ət məsələsi deyil. Ətin arasında narkotik gətirəcəkdilər. Çingiz özү həmişə deyirdi ki, ən gözəl pul bundadır. Ət məsələsi başlayandan sonra bir gün mənə göndərdilər, bir nəfərdən 1 milyon alıb gətirib qızına verdim. Bir gün də Dəmiryol İdarəsinin qarşısına göndərdi ki, ora çatanda dedi ki, apar, qızimgilə ver. Mən də aparıb verdim. Bu, fevralın 2-də olub. Üstündən 2 ay keçəndən sonra - martın 30-da çağırın ki, qızılıların bir

Azərbaycana narkotiki atəti adı altında gətiriblər -sensasion açıqlama

Həbsdə saxlanılan Rövşən Əhmədov: "Ətin arasında narkotik gətirəcəkdilər, Çingiz özү həmişə deyirdi ki, ən gözəl pul bundadır..."

düm ki, nə məsələdir. 20 ton dondurulmuş ət 5 manatdan 100 min ələyir, daha 1 milyon 360 min ələməz ki?! 360 mini gətirib özünə verəndən sonra dedim ki, bir də belə işlərin arxasında mənə göndərməsinlər. 60 yaşım var, qızım həkim, oğlum polisdir. Mən niyə uşaqlarımın adına ləkə vurum?! Buna görə incidi, iki gün sonra da başıma bu oyunu açdı, çağırtdı ki, qızılar yoxdur", - deyir R.Əhmədov məhkəmənin diqqətinə çatdırıb.

Rövşən Əhmədov bir daha hakim Əfqan Hacıyevin diqqətinə çatdırıb ki, ona verilməmiş ittiham saxtadır, Çingiz Əhmədov bağlamada qızılı saxlamaq üçün necə veribsə, o cür də ona geri qaytarıb: "Mən birbaşa Çingiz Baxşıyevin özünə vermək istəyirdim, çünki qızımın toyu olacaqdı, evə gələn-gedən çox idi. Zəng elədim, danışdıq, evinə apardım. Qapısına çatanda dedi ki, apar, qızimgilə ver. Mən də aparıb verdim. Bu, fevralın 2-də olub. Üstündən 2 ay keçəndən sonra - martın 30-da çağırın ki, qızılıların bir

hissəsi yoxdur. Bəs bu iki ayda hara baxırdın? Çingiz elə adamdır ki, bir onluğunun əs-kik olduğunu bilsə, yarım metr qarda qaça-qaça gedib yoxlayardı. Əgər mən üstündən götürsəydim, toy öncəsi aparardım ki, Çingiz baxıb görsün, sonra da toyumuza hara qatsın?!

Çingiz Baxşıyev bir dəfə məhkəmədə gəlib deyir ki, itən 6-7 kiloluq daş-qaşın arasında 200 ədəd qızıl onluq olub. Bu 200 onluğun çəkisi 6-7 kilodan çox ələyir. O qə-dər qızıl pul dedi ki qaba yerləşməzdi, axı. Onun mənim yanımda açdığı bağlamadakı bir neçə əşyanın dəyəri 800 mindən də çox idi. Götürən elə onları götürərdi də. Qızıl kəmə, qızıl siqaret qabı, 15-16 santimetrlik qızıl xən-cər, 150 minlik təkqəş komplekt, biri 350, o biri 140 minlik iki saat, qaşlarının biri 6 karat olan 270 minlik komplekt... Mən götürən ol-saydım, elə evimdə saxladığı 40 milyon avronu götürərdim. Düz 12 il onun bütün var-dö-vləti, milyonları mənə olub.

Etibar edib, verib, saxlamış-şam, sonra da qaytarmışam".

Çingiz Baxşıyev ötən məhkəmədə iddia etmişdi ki, Rövşən Əhmədov ona su verərək zəhərləyib. Amma Əhmədov bu iddianın yalan olduğunu deyir və bildirir ki, 12 ildən çox birlikdə işlədiyini, daim yanında olduğu qohumu onun İrana getməklə bağlı təklifini rədd elədi-yinə görə ondan qisas alır: "Mənə dedi ki, İrandan, Qırğı-zıstandan dondurulmuş ət gətirəcəyik. Amma danışq-lardan başa düşürdüm ki, ət məsələsi deyil. Ətin arasında narkotik gətirəcəkdilər".

R.Əhmədovun yaxınları deyirlər ki, Ç.Baxşıyev onlara hədə mesajları çatdırır. Tələb edir ki, R.Əhmədov sussun: "Deyir mənim pulum tükənən deyil, o susmalıdır. Hazırda Rövşənə gördürdüyü işləri kü-rəkəni Mübariz və onun əhatə dairəsi ilə həyata keçirir. Ən çox qorxdığı adının narkotik məsələsi deyil, Rail Rzayevin qətl işinin yenidən araşdırıla-biləcəyi ehtimalıdır. Bu məsələ-də ona yeni qohumları da kö-mək edəcəklərinə söz vermirlər. Yeni qohumları isə Carçı-yevlərdir. Çingiz qohumluq əlaqələrindən istifadə edərək R.Əhmədova qarşı qanunsuz-luqlarına qanuni don geydir-məyə çalışır".

Qeyd edək ki, Rövşən Əhmədov 2016-cı ilin apreliyindən həbsdədir. Ona CM-in 179.3.2-ci (külli miqdarda mə-nimmə) maddəsi ilə ittiham verilib.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV
P.S Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə hazırıq.

Bakıda əhalini təşvişə salan tikinti: göydən şifer parçaları tökülür

Yasamal rayonu, Şərifzadə küçəsi 196 ünvanında heç bir təhlükəsizlik normaları gözlənilmədən iş aparılır. Ba-ku.ws-in təqdim etdiyi materialda görünür ki, çoxmərtə-bəli binada mansard tikilir.

Tikinti işləri təhlükəsizlik qaydalarına riayət edilmədən aparıldığı üçün ətrafda olan insanların həyatı üçün böyük təhlükə yaranır. "Şazi MMC" tərəfindən aparılan tikinti işlə-ri zamanı şifer parçaları bina-nın damından aşağı tökülür. Sakinlərin verdiyi məlu-

mata görə, onlar tikinti işləri-nin aparılmasından narazı-dırlar. Hətta sakinlərdən biri 3 ay bundan əvvəl də həmin ərazidə aparılan tikinti işləri zamanı avtomobilinə ziyan dəydiyini, ancaq buna görə ona təminat ödənilmədiyini bildirib.

2017 -ci ilin daha bir ayı - fevral Qarabağ danışıqları üçün itirilmiş sayıla bilər. Təəssüf ki, fevral da sülh prosesini daldan çıxmasına gətirmədi. Əksinə, münaqişə bölgəsində düşmən təxribatlarının artması qeydə alındı. Xüsusilə də ötən həftəsonu cəbhə xəttində düşmənin yeni və daha böyük təxribatları ilə yadda qaldı.

Əfsuslar olsun ki, bu təxribatları önləyərək rəsmi məlumatlara görə, biz də itki verəsi olmuşuq. Bütövlükdə son günlər temas bölgəsində situasiyanın yenidən kəskinləşməsi xeyli dərəcədə düşündürücüdür.

Artıq beynəlxalq təşkilatların-yetkililəri də vəziyyətin gündən günə kəskinləşdiyinin fərqindədir. "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasındakı vəziyyət narahatlıq doğurur". Bunu ATƏT

"Azərbaycan günü sabah öz torpaqlarını azad edə bilər" - fransız ekspert

Parisdə, Azərbaycan səfirliyinin Mədəniyyət Mərkəzində Xarici Siyasət Təhlil Mərkəzinin (CAPE) nəşr direktoru, geosiyasət üzrə ekspert Didye Şodenin "Qafqaz dövlətləri: Fransanın geosiyasi və maraqlı məkanları" mövzusunda konfrans keçirilib (Axar.az). Qafqaz məkanında baş verən hadisələri təhlil edən D.Şode Qarabağ münaqişəsinə geniş yer ayırıb.

Ekspert deyib ki, Azərbaycan istəyə, günü sabah Dağlıq Qarabağı və onun ətrafındakı 7 rayonu işğaldan azad edə bilər. Şode Azərbaycanın hərbi imkanlarından söz açıb, onun hərbi büdcəsini Ermənistanın dövlət büdcəsi ilə müqayisə edib. O, həmçinin münaqişənin hazırkı vəziyyəti haqqında məlumat verərək, dünya dövlətlərinin, xüsusilə də Qərbin laqeydliyinə, Minsk Qrupunun zəif fəaliyyətinə və bəzi ölkələrin ikili yanaşmasına toxunub. Ekspert real vəziyyətin Ermənistanın müstəqil olmadığını göstərdiyini bildirib.

Ekspert habelə qeyd edib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı mövcud status-quo Azərbaycan üçün qəbul edilməzdir və bu vəziyyət belə davam edə bilməz. O, 2016-cı ilin aprelində erməni təxribatı nəticəsində yaranan 4 günlük müharibənin Azərbaycanın nəyə qadir olduğunu bir daha aydın göstərdiyini vurğulayıb. Əlavə edib ki, Azərbaycan hər an işğal altındakı torpaqlarını azad etməyə qadirdir.

Ekspert münaqişənin həlli üçün böyük dövlətlərin təzyiqinin vacib olduğunu da qeyd edib.

Ermənistan son sülh ümidlərini də basdırır - təhlükəli gəlişmə

Siyasi ekspertlər mövcud durumda böyük qarşıdurmanı qaçılmaz sayır; tək çıxış yolu təcavüzkar tərəfin işğalçı siyasətdən əl çəkməsidir; **erməni deputat:** "Azərbaycanla anlaşmasaq, daha böyük itkilər verəcəyik..."

Parlament Assambleyasının qış sessiyasında təşkilatın baş katibi Lamberto Zanyer bildirdi. O deyib ki, Münhendə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri ilə görüşüb, vəziyyəti dəyərləndirib: "Ötən il orada böyük eskalasiya baş verdi. Lakin bu il həmin ərazidə hələ də ağır silahlar var və bu, dinc insanların ölmünə səbəb olur. Keçən il atəşkəsdən sonra ən çox qurban verildiği il olub. Biz bundan xəbərdar və narahatıq. Siyasi proseslərdə impulsa ehtiyac var. Problem ondadır ki, mən bu impulsu görmürəm. Biz monitorinq aparılan sayını artırmaqla bu prosesə kömək etməyə çalışırıq. Biz daha çox iş görməyə hazırıq. Hətta insidentlərin aradan götürülməsi mexanizmini işə salmağa çalışırıq. Amma hətta bunu üçün belə tərəflərin razılığına ehtiyac var".

"Ermənistanın cəbhədə aktivləşməsi və Rusiya tərəfindən son zamanlar verilən bəyanatlar göstərir ki, işğalçı ölkə yeni avantüraya hazırdır". Bu fikirləri isə azvision.az-a Azərbaycanın sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov Ermənistan silahlı qüvvələrinin cəbhənin bütün istiqamətlərində təxribat törətmək cəhdlərini şərh edərkən deyib.

Azərbaycanın bu vəziyyətdə ayıq-sayıq olması olduğunu vurğulayan sabiq XİN rəhbəri qeyd edib ki, müdafiə naziri Zakir Həsənovun cəbhəboyu zonada olması Azər-

baycan rəhbərliyinin bu təhlükələrdən xəbərdar olduğunu və buna qarşı lazımı addımlar atıldığını göstərir. "Təhlükəli inkişaf göz qabağındadır. Aprel döyüşlərindən ötən 1 il ərzində nə həmsədrə, nə də vasitəçi dövlətlər münaqişənin həlli ilə bağlı müsbət addım atmayıblar. Əksinə, qeyri-konstruktiv addımlar atılır. Daha doğrusu, işğalçı ölkəyə silahlar, kəşfiyyat avadanlıqları və s. ötürülür. Belə olan təqdirdə Ermənistan və onun siyasi rəhbərliyi konstruktiv danışıqlardan uzaqlaşaraq, köhnə mövqeləri daha aqressiv ritorika ilə müdafiə edirlər. Ermənistan rəhbərliyinin işğaldan dönmək niyyəti yoxdur. Azərbaycan bu revanşist ritorikanın qarşısını almalıdır və alacaq", - deyərək Azərbaycanın keçmiş baş diplomatı diqqətə çatdırıb. T.Zülfüqarov bildirib ki, cəbhədə təxribatların sayının artması həmçinin Sarkisyanın yeni komandasının siyasi dividentlər qazanmasına hesablanıb.

"Təəssüf ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı görüşlərə optimist yanaşmıram. Ermənistanlı həmkarım da çıxışlarında yer qoymur ki, nə isə müsbət bir şey müzakirə edək". Bunu isə Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədov deyib. O bildirib ki, bütün beynəlxalq təşkilatlar qərar və qətnamələrində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır: "Gələn ay Moskvaya səfərim zamanı

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi Rusiya ilə danışıqlarda bu məsələyə toxunacağam. Hansı addımları atacağımızı müzakirə edəcəyik ki, necə edək ki, status-kvonu dəyişək. Hamı bilir ki, məsələ necə həll olunmalıdır. Danışıqlar masasının üzərində hansı planın olduğunu, məsələni bir günə həll edilməsinin mümkün olmadığını hamı bilir. Qoşunlar ilk növbədə kazarmalara qayıtmalıdır ki, sülhü təmin edə bilək. Bu münaqişə region üçün böyük təhlükədir. BMT-nin Qarabağa dair qətnamələri tək atəşkəsi deyil, işğalçı qoşunların Azərbaycan ərazilərindən tam çıxarılması nəzərdə tutur".

Təəssüflər olsun ki, Ermənistan 24 ildir öz havadalarına və vasitəçilərin ikili yanaşmasına güvənərək, nəinki BMT qətnamələrinə, eləcə də digər nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların Dağlıq Qarabağa dair ədalətli sənədlərini qulaq atmaq istəmir. İşğalçı tərəfin temas zonasında son azğılıqları isə sülhə olan son ümidləri də basdırır və böyük hərbi qarşıdurmanı qaçılmaz edir.

Yaranmış durumda sülh danışıqlarını bərpa etməyin tək yolu əlbəttə ki, təcavüzkar tərəfin işğalçı siyasətdən əl çəkməsidir. Bu, ilk növbədə əl izolyasiyadan çıxmaq üçün Ermənistanı, erməni xalqına lazımdır. Bunu indi bir çox erməni siyasətlərinin özləri də etiraf edir.

"Rusiya maraqları ilə üst-üstə düşəndə Ermənistan ağır vəziyyətdə qalacaq. Ona görə də daha pis vəziyyətlə qarşılaşmaq üçün Qarabağ münaqişəsinə indi həll etməliyik". Bu fikri müxalif "Erməni Milli Konqresi"nin parlamentdəki fraksiya rəhbəri Aram Manukyan deyib (Publika.az). Onun sözlərinə görə, liderləri Levon Ter-Petrosyan da eyni məsələni deyir: "Bu vəziyyətlə razılış minimal itkilərlə məsələni həll etməli, müəyyən ərazilərin qaytarılması ilə də razılışmalıyıq. Əgər etməsək, onda daha çox itkilər verəcəyik. İndi münaqişənin həll olunması şansı yaranıb və biz vaxt itirmədən buna getməliyik", - Manukyan bildirib.

Məsələ də ele bundadır ki, atəşkəsdən keçən 23 ildə Ermənistan nə işğal rəsmiləşdirə və separatçı rejimi dünyada tanıdı bilib (Dağlıq Qarabağ heç danışıqların müstəqil tərəfi deyil), nə də öz xalqını ağı günə çıxara bilib. Tam əksinə, bu müddətdə Ermənistan hətta öz müstəqilliyini də qoruyub saxlaya bilməyib və faktiki, Rusiyanın vassalına, demək olar, Moskvadan idarə olunan bir ucqar quberniyaya çevrilib.

Nə yazıq ki, erməni toplumu düşdüğü durumun və onu hansı daha ağır sonluğun gözlədiyinin fərqində deyil. Erməni cəmiyyəti hələ də Ermənistan-da hakimiyyəti 19 ildir zəbt etmiş kriminal Qarabağ klanının "hərbi qələbə" və rifah nağıllarına inanır...

İndi dünya gündəmi rəsmən onun əsiridir desək, yanılmırıq, çox güman ki. ABŞ-ın təzadlar və çatışmalarla zəngin yeni prezidenti Donald Tramp kainatı mövzusunda qoymaq niyyətində deyil. Yeni qərarlar, dəyişikliklər, sürprizlər, oturmuş dəyərlər sistemini dağıtma istəyi... Bir sözlə, Trampın yeni Amerikası...

Dünyanı idarə edən bu ölkənin həyatında nələr baş verdiyi isə olduqca maraqlıdır. 7 müsəlman ölkəsinin vətəndaşlarına qoyulan viza qadağasının gizli-gizliyə Azərbaycanı da əhatə edə biləcəyi ehtimalı da həmçinin. Bunu öyrənmənin tək yolu isə viza üçün Amerikanın Azərbaycandakı səfirliyinə müraciət etmək və baş verəcəkləri izləməkdir... Odu ki, "Yeni Müsavat"ın Amerika macərası başlayır.

Amerikadakı azərbaycanlılar - onların mühacirət sayılır?

"Yeni Müsavat" 2 il öncə, 2015-ci ildə Avropada yaşayan azərbaycanlı mühacirlərin həyatından hazırladığı müsahibə və reportajlar silsiləsini Amerikada da təkrarlamayı planlaşdırır. Məlum, Avropa ölkələri azərbaycanlılar da daxil, əksər üçüncü dünya ölkələrinin ümid və pənah ocağıdır. Müavinətlər, qalacaq yer, yemək. Bir sözlə, rahatlığın təminatı. Bəs Amerika da elədirmi? Yaşamaq və yeni başlanğıc üçün bu nəhəng ölkəni seçən həmyerlilərimizin taleyi necə dəyişir? Onlar bu böyük okeanda boğulmamaq üçün nələr edirlər? Bunu da araşdıracağıq. Bakıda ikən tanış olduğumuz, ortaq tanışlarımızın olduğu bütün "azərbaycanlı amerikalılarla" görüş üçün vədələşir və onların hekayəsini sizlərə çatdırmaq üçün görüş təyin edirik. Ondan öncə isə... necə deyirlər, yolçu yolda gerek. Viza almaq heç də Amerikaya girmək üçün şəksiz yaşıl işıq deyil.

Amerikada ilk dayanacağıımız macəralar və fürsətlər şəhəri Nyu-Yorkdur. Ora getmək üçün İstanbul üzərindən Türk Hava Yolları ilə səyahət edirik. İstanbulda ikinci sorğu - özünü silah aparırsanmı?

Nyu-Yorka gedən yolda İstanbulda Türkiyə sərhəd xidmətçilərinin nəzarət və sorğusunu da yaddan çıxarmaq olmaz. Səfərimin məqsədi, qeyri-qanuni nəsə daşıyıb-daşmadığımı, silahımın olub-olmaması, əmanət olaraq özümə nə apardığımı... kimi suallar təxminən 10-15 dəqiqə vaxt aparır. Eyni sual-cavab bütün səfərlər üçün keçərlidir. Son olaraq qalacağım otelin rezervasiya məlumatlarını təqdim etdikdən və jurnalist vəsiqəmlə pasportum daha bir gömrük işçisinin nəzarətindən keçəndən sonra gözləmə salonuna keçirəm. Zarafat deyil, qarşıda məni nə az, nə çox, düz 11 saatlıq uçuş gözləyir.

İlk Amerika şokunu isə təyyarədə, səfərlərin yerləşməsi zamanı yaşayıram. Məlum, kiminlə oturacağını öncədən seçmək şansın yox, hər şey bəxtinin necə gətirməsindən

asılıdır. Yəhudi əsilli bir qadın qaradərili bir amerikalı ilə oturmaq əvəzinə arxa sıralarda özünə yer edir. Az keçmədən həmin yerin sahibi gəlirdi üçün qadın öz yerinə qayıtmaq istəyir. Və qiymət də bunda qopur. Qaradərili səfərin etirazını emosional bir şəkildə,

kimliyini də yaddan çıxarmaq lazım. Bu yerdə biznes-klass səfərlərinə qibte etməyə bilmirsən. Daha geniş salon və oturaclar bu səfəri onlar üçün nisbətən daha rahat edir. İstanbul-Nyu-York arasındakı uzaqlıq təxminən 5700 km-dir. Səfərlə bağlı tex-

və hətta təkrar verilən sualları belə səbirlə cavablandırın. Çünki bu, həm də sınaqdır. Amerikaya girməyə nə qədər layiqsən sualının cavabı. Səbirli olun".

Və sıra mənə gəlir. Gömrük işçisi barmaq izimi alıb, pasportumu və təyyarədə dol-

amma məlumatlı səfərlər şəhərdə qalacağı müddət ərzində 7 günlük limitsiz Metro Cardını 30 dollar ödəyərək alır. Bu, həmin səfərlərə bir həftə boyunca Nyu York şəhəri içərisindəki metro və avtobuslardan limitsiz istifadə haqqı verir. Nəzərə alaq ki, avtobus

kan filmlərindən görməyə alışdığımız Times Meydanı, Central Park, muzeylər və digər vacib nöqtələrin demək olar ki, hamısı buradadır. Gəlmədən öncə bunu bildiyimizdən qalacağım oteli də məhz Manhattanda seçmişdik. Brooklyn Nyu Yorkun əhali sayı ba-

Bir Nyu-York macərası... başladı - müxbirimiz "firsətlər şəhəri"ndən yazır

Bakıdan Nyu-Yorka qədər - bu, sınağın birinci mərhələsidir

üstəlik, səsinə yüksəldərək bildirir: "Sən məni təhqir etdin. Mənimlə oturmaq pisdir, oturmamalsan. Qüruruma və hüququma toxundun. Bu, ayrımcılıq və irqçilikdir. Hey, sən qaralara nifrət edirsən...".

Stüardessalar səfərlərini sakitləşdirməyə və hər kəsi yer-bə yer etməyə çalışır. Az keçmədən problem həll olunur və "yerindən narazı qalan" səfərlərin onlarla yanaşı oturur. Amma 11 saatlıq uçuş zamanı "üsyankar amerikalıların asi davranışları nəzərimdən qaçmır. Oturacağı sona qədər geri çəkərək, arxadakının rahatını pozması, buna edilən etiraza məhəl qoymaması, laptopundakı musiqi və filmə yol boyunca qulaqçılarla deyil, yüksək səsle qulaq asması, tez-tez stüardessaları çağıraraq, sayızsız-hesabsız istəklər və tələblərlə dolu sənənin... Bu, səfərin başlanğıcındakı dadsız olayın əvəzi idi, ya demokratik ölkə vətəndaşlarının öz hüquqlarından hüduzsuz yararlanma cəhdi... düz səfərin sonuna qədər bunu çözmə bilmirəm.

3 dəfə qidalanma, limitsiz film izləmə imkanı... üstəgəl, 11 saatlıq uçuş

Səfər zamanı üç dəfə qidalanma, limitsiz film, musiqi və verilmiş baxma imkanı belə 11 saatlıq uçuşun ağırlığını xəfflətmir. Düşünün, o qədər müddət bir oturağa pərçim olunmusunuz. Tez-tez ortada gəzişib, əl-üzünüzü yuyaraq, gümrəhləşməyə çalışsanız da, bu, gərginliyi xəfflətmir. Üstəlik, sənə nəfəs qədər yaxın olan yan oturaqdakı səfərlərin

niki detallarla maraqlananlara isə aşağıdakıları qeyd edək: Uçuşlar əsasən Boeing B777 ilə gerçəkləşdirilir. "First Class", "Comfort Class" və "Economy Class" olmaq üzrə bəlli siniflərə ayrılmış uçuşlarda rahatlıq və ya yorğunluq da buna uyğun olaraq dəyişməkdədir.

Bu arada THY əməkdaşları yol boyu ingilis dilində bir blank paylayıb, bunu doldurmağı tapşırırlar. Elan edirlər ki, bunu gömrüyü keçərkən oradakı gömrüklərə təqdim etmək üçündür. Məsuliyyətli və məlumatlı səfərlər dərhal blankı doldurur. Laqeyd olanlar isə buna məhəl qoymurlar və bunun altını gömrükdə çəkirlər.

Amerikan gömrüyündə aqressiv olunsun, işin çətindir...

Beləcə, təyyarə 11 saatlıq uçuşdan sonra Nyu-York John F. Kennedy aeroportuna enir. Təyyarədən düşən kimi birbaşa pasport və viza yoxlanışı nöqtəsinə gedirik. Elə yuxarıda barəsində danışdığım blank da burda lazım olur. Gömrük xidməti əməkdaşları onu səfərlindən tələb edir. Yoxdursa və ya natamam doldurulubsa, ya yenisini verilir, ya da tamamlamaq üçün əlavə vaxt. Təbii ki, bu zaman sənənin növbədə gözlədiyən 40 dəqiqə də havaya uçur. Blankı doğru-dürüst doldurana qədər sənəni yoxlamadan keçirmirlər. Bu yerdə Vaşinqtonda yaşayan həmyerlimiz Zaur Bayramlinin tövsiyyəsi qulağımda "cingildəyir": "Əsla aqressiv davranmayın, güclüzlü olun

durduğum blankı alır. Səfər məqsədini, habelə baqajımda yemək, içki qismində nəsə olub-olmadığını soruşur. Nyu-Yorkda qalacağım otelin rezervasiya məlumatlarını tələb edir. Və budur, sərhəddən keçməyə haqq qazanıram. Amma qeyd etməliyəm ki, gömrükdə bir neçə həftə bundan əvvəl xəbərlərdə görməyə alışdığımız mənzərələrdən əsər-ələmət yoxdur. 7 müsəlman ölkəsinin vətəndaşına ölkəyə giriş üçün qoyulan yasaq nəticəsində aeroportda gecələyən mü-

metrolara bir dəfə minmək haqqı 2.75 dollardır. Amma bu qədər tədbiri olmayanlar taksi xidmətindən istifadə edir. Taksilər sabit olaraq 55 dollara, avtobuslar isə 2.5 dollara şəhər mərkəzinə aparır. Mən super şanslı səfərlərdənəm. Çünki məni qarşılayan və qalacağım otelə aparacaq həmyerlimiz, Nyu-York Azərbaycan Qadınlar Cəmiyyətinin sədri Münəvver Vahabova girişdə qarşıma çıxır: "Amerikaya xoş gəldiniz... Sizə görə çox nara-

xımdan ən sıx bölgəsi sayılır. The Bronx və Queens isə şəhərin "arxa küçələri" sayılır. Buralara metro ilə gəlmə imkanı bir qədər məhduddur.

Nyu-Yorkda da digər xarici şəhərlərdə olduğu kimi azma şansınız çox azdır. Tək ehtiyacınız olan bir xəritədir ki, qaldığınız oteldən onu sizə verirlər. Bundan başqa, cib telefonunuza yüklədiyiniz bəzi xəritə sistemləri sayəsində ayrı-ayrı metro və avtobus xətlərinin yerini bilmək mümkündür.

Milyard dollarlıq göydələnin yanında evsiz

Nyu-Yorkun son dərəcə kosmopolit quruluşu bir çox ölkədən gələn insanı sanki içində "əridib". Burada eyni anda beş fərqli dilin danışıldığı eşitmək və ya dünyanın fərqli ölkələrindən gələn insanları yan-yanə görmək mümkündür. Hər an milyard dollarlıq bir göydələnin girişinə pəkr edilmiş üç yüz min dollarlıq bir maşının yanında dilənən evsizləri görmək mümkündür. Bu qarışıqlıq və təzadın fonunda insanlar tamamilən relaks görünür və bir-birlərinin işinə qarışmırlar.

Ona görə də bu kosmopolit quruluş və insanların da bir-birini ezməyən baxışları adama özünü turist kimi hiss etdirmir. Fərqli rənglərdən, dirlərdən olan insanları eyni foto obyektivində yan-yanə görmək mümkündür. Şəhəri kəşf etmənin bir neçə yolu var ki, mən onlardan ən populyar olanını - ənənəvi olaraq avtobus turlarını seçdim. Necə deyirlər, Nyu-York ona yer aldığından (metrodan) və ya yuxarıdan aşağı baxanları sevmir. Onu ikimərtəbəli avtobusun ikinci mərtəbəsindən seyr edib, kəşf etmək daha cazibəlidir.

Hələlikse... Həmyerlimizlə birgə, maşınla aeroportdan Manhettənə doğru yol alırıq. Svetaforlardan birini keçərkən arxadan polis maşını işarə verir və sürücünü saxlayır. Az sonra isə amerikalı filmlərdə görməyə alışdığımız səhnəni bir-bir yaşayıram....

Bu haqda növbəti yazıda...

Sevinc TELMANQIZI
Nyu-York, Amerika

səlmən vətəndaşlardan bəhs edərdim. Bu, insan taleləri baxımından müsbət olay olsa da, jurnalistin xəbər və hadisə toplaması üçün uğurlu hal sayılmaz.

Nyu-Yorkda azma şansınız çox azdır, çünki...

Arayış üçün deyim ki, Nyu-York John F. Kennedy aeroportu dünyanın ən böyük aeroportlarından biridir. 7 terminaldan ibarət aeroportun içərisində 4 tərəfli bir yolla paralel olaraq, "AirTrain" adı verilən maşınıstsız xəff metro xətti də var. "AirTrain" hər terminalda və ayrıca ana metro xətlərinə çatdırılma xətlərində var. İstifadə haqqı 5 dollardır və bu məbləğ enişdə yox, hava limanından çıxışda, Metro Card adı verilən kart vasitəsilə ödənilir. İlk başlanğıcda insan həra gedəcəyi ilə bağlı tərəddüd hissi keçirir. Amma dayanacaqdakı xəritə və yönləndirmə işarətləri sizi istər-istəmez ünvana doğru istiqamətləndirir.

Nyu-Yorka ilk dəfə gələn,

Boz ayın gətirdiyi xəstəliklər - onlardan necə qorunmalı?

Adil Qeybullayev: "Bu dövrdə havalar aldadıcı olur, insanlar geyim formasını düzgün seçməli, immunitetə diqqət etməlidirlər"

Artıq Novruzun müjdəçisi olan Boz ay dövrünü yaşayırıq. Adından da görüldüyü kimi, bu ayda havalar gah isti, gah soyuq, gah da küləkli keçir. Belə havalarda isə insanlar adətən necə geyinəcəyini bilmir. Çünki bəzən hava səhər isti gündə küləkli olur. Dəyişkən hava şəraitində isə xəstəliklərə qapılma ehtimalı yüksək olur. Maraqlıdır, bəs bu cür dəyişkən havalarda özümüzü necə qorunmalıyıq?

ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ!
Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə!
Diqqət!!! Axırncı Şans!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünü adenomasi. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanın birdən öyilməsi, balacalaşması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktları pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrılar;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yad-dəşin azalması və digər qəribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli

Yazda soyuqdəymə xəstəliklərin, virus infeksiyaların, nəfəs alma sistemi xəstəliklərin sayı kəskin artır. Bunun səbəbi immunitetin zəifləməsidir. Zəifləmiş immunitet insanı virus və bakteriyaların hücumundan qoruya bilmir.

Bu halda yenə də vitamin-mineral komplekslərin qəbulu, yaxşı qidalanma, havaya uyğun paltar əsas profilaktik tədbirlərdir. Əksər insanlarda halsızlıq, yorğunluq, yuxu istəyi, kədər, stress kimi hallar müşahidə edilməyə başlayır. Qan-damar sisteminə yaranan problemlər təzyiqlə yüksəlməsi, qanda şəkərin və insulin hormonunun miqdarının dəyişməsi ilə nəticələnir. Orqanizmin normal fəaliyyətini təmin etmək üçün qidalanma rejiminə əməl etmək mütləqdir. Düzgün qida rasionu hər bir yaşda və fəsilə, xüsusilə də yaz fəsilində vacibdir. Qida yalnız böyümə deyil, eyni zamanda enerji mənbəyi funksiyasını da həyata keçirir.

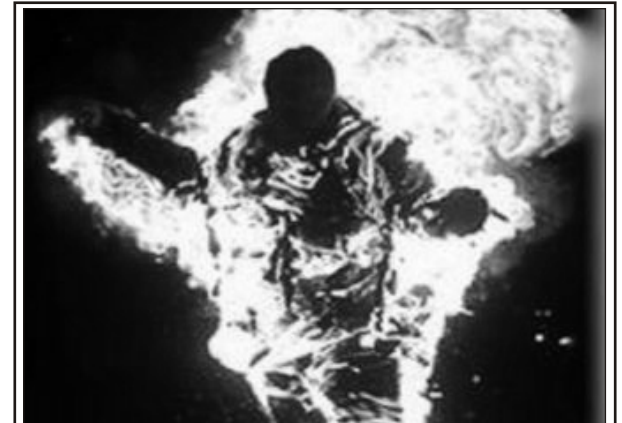
Məhz bu səbəbdən onun tərkibindəki komponentlərin balanslaşdırılması xüsusi diqqət yetirmək lazımdır. Tərkibi vitaminlərlə, çiy meyvə və tərəvəzlərdən ibarət rasion sağlamlığın ilk təminatçısıdır. Gün ərzində 4-5 dəfə olmaqla lazımı element və fermentlərdən ibarət qidalanma məsləhət görülür. Yaz aylarında orqanizmin A, B və C vitaminlərinə olan tələbatı artır. A vitamininin çatışmazlığı dəridə

quruluğa və gözdə zəifliyə səbəb ola bilər. Bu problemlərdən süd, yumurta, balıq və bol miqdarda sarı-narıncı rəngli meyvələrdən istifadə etməklə uzaq olmaq mümkündür. B vitamini çatışmazlığında isə insanda əsəbilik, ürək döyüntülərinin artma halları müşahidə edilir. Bu problemlərlə üzleşmək istəmirsinizsə, ət, yumurta, kələm və kartofdan bol miqdarda istifadə edin. Orqanizmdə C vitamininin çatışmazlığı immunitetin zəifləməsi və halsızlıqla müşahidə edilir. Sadaladığımız hallardan qorunmaq üçün kartof, təzə meyvələr, limon və kələmdən istifadə etmək lazımdır.

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev yazı keçid dövründə bəzi mədə bağırsağ xəstəliklərinin kəskinləşdiyini dedi: "Bu cür havalarda soyuq dəyməyə səbəb ilk öncə insanların geyim formasını düzgün seçməməsidir. Gün çıxır, insanlar buna aldanır. Halbuki günəş olmasına baxmayaraq havanın temperaturu aşağı olur. Günəşin olması havanın hələ isti olması demək deyil. Sadəcə olaraq hava aydın olanda Günəş görünür və bu aldadıcı xarakter daşıyır. Yeni temperatura diqqət etmək lazımdır. Temperaturun 16 dərəcədən aşağı olduğu vaxtlarda yüngül geyinmək məsləhət deyil. Bu zaman soyuq dəyməyə tutulma ehtimalı çoxdur. Nəzərə alsaq ki, temperatur gün ərzində dəyi-

şir, Bakı küləkli bir şəhərdir və bəzən bu küləyin əsməsi real temperaturu daha da aşağı salır. Külək isə soyuq havanı birbaşa insanın bədənə yeridir. Ona görə də bunu nəzərə almaq lazımdır. Digər tərəfdən də qidalanma məsələsinə diqqət etmək lazımdır. Yaxşı olar ki, yazın axırına yaxın zəif adamlar, xüsusilə də xroniki xəstəliyi olan adamlar, yaşlılar, uşaqlar vitaminlə zəngin qidalar qəbul eləsinlər. Apteklərdə həb, kapsul, uşaqlar üçün isə sirop şəklində olan qidalardan istifadə etmək lazımdır. Uşaqlara diqqət etmək lazımdır. Onlarda D vitamini çatdırmaq lazımdır. Uşaqlara boyu üçün lazım olan B qrup vitaminləri verilməlidir. Mədə-bağırsağ problemi olan xəstələrdə yazın və payızın başlanğıcı xəstəliyin kəskinləşməsi dövrü sayılır. Ona görə də belə xroniki xəstəliyi olan kişiləri ilə məsləhətləşməli və profilaktik tədbirlər görməlidirlər".

□ Günel MANAFLI

Salyanda ər-arvad öz evində diri-diri yandı

Salyan rayonu, Şəkərli kəndində vətəndaşa məxsus ümumi sahəsi 100 kv.m olan birmərtəbəli 3 otaqlı evin yanar konstruksiyaları və ev əşyaları yanıb.

APA-nın Mil-Muğan bürosunun xəbərinə görə, yanğın söndürüldükdən sonra ev sahibi - 1943-cü il təvəllüdü Əhmədali Qayıbalı oğlu Əliyevin və onun həyat yoldaşı, 1934-cü il təvəllüdü Zemfira İsa qızı Əliyevanın meyitləri yanğınsöndürənlər tərəfindən aşkar olunub. Yaxınlıqdakı tikililər yanğından mühafizə olunub.

İhamə bacısı Gülbaharla niyə düşmən olub?

Mərhum Xalq artisti İhamə Quliyevanın bacısı Gülbahar Quliyeva ilə küssülu olmasının səbəbi hələli olub. Axar.az xəbər verir ki, 2 il əvvəl "A-dan Z-yə" verilişində ata bir bacısı olan Gülbahar Quliyeva ilə olan küssüluüyünün səbəbini açıqlayıb. O, bacısından bölgələrin birinə etdikləri səfər zaman küsdüyünü bildirib.

Qeyd edək ki, İhamə Quliyeva 25 fevral 2016-cı ildə ürək çatışmazlığından vəfat edib.

Azərbaycan müsəlman dünyasının, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının sayılıb-seçilən, fəal dövlətlərindən birinə çevrilib. Bu da ona görə mümkün olub ki, islam ölkələri ilə qarşılıqlı faydalı, hərtərəfli əlaqələrin qurulması və inkişafı müstəqil Azərbaycanın xarici siyasətdə həmişə prioritet verdiyi istiqamətlərdəndir. Ölkə həmçinin qeyri-müsəlman, Qərb dünyasında layiqli hörmət qazana bilib - ən əvvəl də öz daxilində milli-dini tolerantlığın yüksək harmoniyasını yaratmaqla. Bunu Azərbaycana ilk dəfə təşrif buyuran hər bir cənəbi ziyarətçinin özü də etiraf edir.

Milli və dini dözümlülük şübhəsiz ki, Azərbaycan xalqının qanında, genindədir və onun sivil, mədəni bir xalq olduğunu göstəricisidir. Rəsmi statistikaya görə, hazırda Azərbaycan ermənilər də daxil, 90 millətin nümayəndəsi vahid ailə kimi yaşayır. Təkcə yaşamır, həm də eyni qayğıları bölüşür, vahid dövlətçilik hissləri nümayiş etdirir.

Təsadüfi deyil ki, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanlar arasında ölkədə məskunlaşmış bütün xalqların nümayəndələri (türklər, talişlar, ləzgilər, yəhudilər, ruslar, avarlar, tatarlar) var. Bu gün habelə Azərbaycan Ordusu çoxmillətlidir və silahlı qüvvələrimizin sırasında müxtəlif etnik-dini qrupların mənşələri çiyin-çiyinə ən müxtəlif hərbi vəzifələrdə xidmət keçirlər. Zira, Azərbaycan bizim hamımızın vahid vətənidir. Bu hissi vətəndaşlığımıza aşılaman ən əvvəl ölkədəki tolerantlıq ab-havasıdır.

İslam Həmrayliyi Oyunları - tolerantlığın növbəti təntənəsi

Azərbaycanın islam dünyasında önə çıxmasının, nüfuzlu və imkanlı dövlət olmasının daha bir təsdiqi bu il - 12-22 may tarixində ölkəmizdə keçiriləcək IV İslam Həmrayliyi Oyunları sayıla bilər. Bu - adi ev sahibliyi deyil. Ən əvvəl Azərbaycanın milli-dini tolerant ölkə kimi dünyaya, müsəlman aləminə yenedən və daha geniş məsəhbədə təqdimatı, açılması layihəsidir.

Yeri gəlmişkən, 2015-ci ilin yayında ilk Avropa Yay Oyunlarının məhz Bakıda keçirilməsi də ölkəmizdə dini-millətə tolerantlığın yüksək səviyyədə mövcudluğunun sivil dünya tərəfindən etirafının təzahürü idi. Həmin oyunlar həmçinin mədəniyyətlərarası dialoqa mühüm töhfə kimi tarixə düşüb. Onu da yada salmaq dəyər ki, Avropa Yay Oyunlarına Ermənistan nümayəndələri də qatılmışdı və onlar Bakıda tam təhlükəsiz şəkildə, heç bir insident olmadan yarışlarda iştirak ediblər.

İslam Həmrayliyi Oyunları zamanı isə onlarla müsəlman olmaqla yanaşı, ermənilərdən başqa heç bir digər etnosun nümayəndəsi yaşamır. Halbuki, vaxt vardı, indiki İrəvanın əhalisinin yarısından çoxu azərbaycanlılar idi. Bu yerdə Xocalı hərbi cəhətləri - Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan və onun sələfi

perspektiv açılacaq.

Qonaqlar habelə ölkəmizdə dinindən, milliyyətindən asılı olmayaraq millətlərin dinc-yanaşı, mehriban yaşamasına əminlik hasil edəcəklər. Ölkəmizin regionda, islam dünyasında yeri və dəyəri bir daha təsbit olunacaq. Ən başlıcası, onlar gedərkən özləri ilə Azərbaycanla bağlı xoş təəssürat, xatirə aparacaqlar.

Bütövlükdə İslam Həmrayliyi Oyunları Azərbaycanın dünyadakı imicinə yeni və mühüm pozitiv xallar əlavə edəcək ki,

Robert Köçeryanın azərbaycanlılar barədə söylədikləri irqçi və ksenofob fikirlərini yadı salmağa dəyər. Köçeryan AŞ PA tribunasından işğala haqq qazandırmıqdan ötrü "ermənilər və azərbaycanlılar etnik cəhətcə bir-biri ilə uyuşmayan millətlərdir" deyə iddia eləmiş, uşaq qatili Sərkisyan isə "Xocalı hadisəsinə qədər azərbaycanlılar elə bilirdilər ermənilər dinc əhaliyə əl qaldıra bilməz, bu düşüncələri dəyişmək lazım idi və dəyişdik" demişdi.

Robert Köçeryanın azərbaycanlılar barədə söylədikləri irqçi və ksenofob fikirlərini yadı salmağa dəyər. Köçeryan AŞ PA tribunasından işğala haqq qazandırmıqdan ötrü "ermənilər və azərbaycanlılar etnik cəhətcə bir-biri ilə uyuşmayan millətlərdir" deyə iddia eləmiş, uşaq qatili Sərkisyan isə "Xocalı hadisəsinə qədər azərbaycanlılar elə bilirdilər ermənilər dinc əhaliyə əl qaldıra bilməz, bu düşüncələri dəyişmək lazım idi və dəyişdik" demişdi.

Benzər nümunələr, əlbəttə ki, Ermənistan toplumunda başqa millətin nümayəndələrinə, xüsusən də günahsız azərbaycanlılara qarşı hansı "tolerantlıq" və "qonaqpərvərlik" atmosferinin hökm sürdüyünə şəkk-şübhə saxlamır.

Belə ki, AXC parlamentində hələ o vaxt - yüz il öncə müxtəlif millətlərin nümayəndələri təmsil olunmuşdu. Onu da qeyd edək ki, Şərqlə ilk demokratik cümhuriyyət olan bu respublika ABŞ-dən da qabaq qadınlara seçib-seçilmək hüququ verib...

Tolerantlıq - ictimai-siyasi sabitliyin əsas quruluşu kimi

Təməlin insan haqlarından sayılan dini etiqad və vicdan azadlığı konstitusion normalar-

ni-Kərim, Peyğəmbər (s) və onun pak Əhli-Beytinin (ə) insanlara münasibətindən irəliləyən yanaşma tərzidir. Allaha həmd olsun ki, bu, tarixən qorunub və bu günə çatdırılıb. Bu, əslində xalqın içərisindəki mənəvi zənginliyinin təzahürüdür".

İlahiyyətə görə, dözümlü və həlim adam gərəkdir bütün hallarda belə olsun: "Peyğəmbərimiz (s) buyurur: "3 şey dünya və axirətdə ali əxlaqdandır: 1. Sənə (fərdi zəmində) zülm etməni bağışlayasan. 2. Səninlə əlaqəni qət etmənlə əlaqə qurasan, əlaqəni saxlayasan. 3. Səninlə cahilənə davrananla helm və dözümlülükə davranasan". Yəni, həqiqi mömin insanın ilahi dəyərlər sistemində məqbul olmayan bir fenomenlə rastlaşdığı zaman belə, dözümlülük göstərib yüksək ədəb nümayiş etdirməsi, əxlaqi davranış nümunəsi ortaya qoyması tövsiyə olunur. Əlbəttə ki, bu, cəmiyyətdəki mənfi xüsusiyyətlər və biterəflilik mövqeyi sərgiləmək anlamına gəlmir. Nəzərə alsaq ki, XXI əsrdə insanlararası münasibətlər müəyyən sistem böhranı yaşayır, dözümlülük və helm cəmiyyət daxilində güclü konsolidasiyaedici faktor olaraq, xüsusi önəm kəsb edir. Bu, həm də, müasir dünyada emosional intellekt kimi təqdim edilən terminoloji də özündə ehtiva edir. Belə ki, sosiolumün üzvləri arasında emosiya, niyyət, motivasiya, hiss və duyğuların dərk edilməsinin yüksək göstəriciləri ümumilikdə cəmiyyətdə sağlam atmosferin bərqərar olunmasında böyük əhəmiyyət daşıyır".

Sonluq yerinə

Azərbaycan sözsüz ki, islam həmrayliyinə, milli həmrayliyin güclənməsinə yönəlik siyasətdən heç vaxt imtina etməyəcək. Əksinə, regiondakı və dünyadakı şərtləri nəzərə alıb, onu daim davam və inkişaf etdirəcək. Ona görə ki, bu - bir imperativdir və onu öncəliklə dövlət maraqlarımız, Qarabağ probleminin ədalətli həlli tələb edir. Çünki bu siyasətin qayesində islam aləmində birlik və həmrayliyin möhkəmlənməsi, son illər isə dünyada, Avropada məkrli dairələrin əli ilə güclənməkdə olan islamofobiyaya qarşı birgə mübarizə təşkil edilir. Başqa sözlə, dini-millətə tolerantlıq ölkəni və milləti inkişafa aparacaq bənzərsiz sərvətimiz və düşmənlər Ermənistan üzərində çox qiymətli mənəvi üstünlüyümüzdür.

Tolerant insan isə ilk növbədə savadlı, təhsilli, öz xalqına və dövlətinə bağlı, onu sevən insandır; insanpərvər və mədəni şəxsdir. Habelə, dini bilikləri minimum həddə mənimsəmiş, demokratik, müasir tərəkürlü insandır. Odur ki, Azərbaycanın dövlətinin, cəmiyyətinin, eləcə də ailənin və medianın əsas hədəfi ilk növbədə bu cür insan yetişdirmək olmalıdır - milliyyətinin asılı olmayaraq. Buna isə müvafiq dövlət qurumları və ictimai institutların, o sırada ailə və məktəbin birgə, uzlaşdırılmış səyləri ilə nail olmaq mümkündür.

Zahid SƏFƏROĞLU

P.S. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kültür İnformasiya Vəsitiələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün.

Sabitlik və milli təhlükəsizliyimizin vazkeçilməz şərti

Azərbaycan xalqının dözümlülük ənənələri: tolerant və dünyəvi Azərbaycan Şərqlə Qərb arasında hələ uzun müddət mühüm körpü olaraq qalacaq...

bu da ilk növbədə müharibə vəziyyətində olduğumuz işğalçı Ermənistanla təbliğat və informasiya savaşında əlavə təsir rıçağı deməkdir. O Ermənistan ki, milli və dini tolerantlıq göstəricisinə görə Azərbaycanla əsla ayaqlaşsın, öyünə bilməz.

Monoetnik Ermənistan, Bakıya axışan ermənilər....

Yeri gəlmişkən, işğalçı Ermənistanda başqa millətlərə olan tolerant "münasibət" artıq çoxdan öz təsdiqini tapıb. Belə ki, təcavüzkar ölkə SSRİ dağılan kimi monoetnik məkana çevrilib: hazırda Ermənistanda faktiki olaraq, ermənilərdən başqa heç bir digər etnosun nümayəndəsi yaşamır. Halbuki, vaxt vardı, indiki İrəvanın əhalisinin yarısından çoxu azərbaycanlılar idi.

Bu yerdə Xocalı hərbi cəhətləri - Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan və onun sələfi

Sadalanın faktlar fonunda Azərbaycanla müharibə bitməyə belə, hələ də 30 mindən çox erməninin təhlükəsiz, güvənli şəkildə yaşaması öz-özlüyündə dünyaya kimin kim olması barədə çox güclü mesajdır. Ötən il bir neçə erməni ictimai fəalın kriminal Sərkisyan rejiminin təqiblərdən canını qurtarıb Azərbaycana pənah götürməsi, Bakıda mətbuat konfransı keçirərək oradakı hakimi rejimi ifşa etməsi, daha sonra isə Bakı Sülh Platformasını imzalaması, habelə onlardan ikisinin Bakıda qalaraq işə düzəlməsi də Azərbaycanın tolerant imicinin yüksək olmasına dəlalət edir.

Bu xüsusda daha bir ibretəməz detallı diqqətə çatdırılmalıdır. Belə ki, bu yaxınlarda İrəvanda maraqlı bir sosial eksperiment keçirilib: gənc bir erməni oğlan Bakıdan gəldiyini iddia edib yoldan keçənlərdən "Opera Teatrına

Avropaya 100 il öncə açılan qapı

Azərbaycanın Qərblə Şərqlə arasında, islam və xristian sivilizasiyalarının qovşağında yerləşməsi də ölkəmizdə tolerantlıq amilinə başqa yöndən, məxsusi dəyər verir. Azərbaycan həmçinin olduqca mürəkkəb coğrafiyada qərar tutub ki, bu da ölkəmizin həm Şərqlə, həm də Qərblə üçün siyasi çəkisini artırır.

Bu mənada tolerant, dünyəvi Azərbaycan Şərqlə Qərblə arasında önəmli körpü, Avropaya isə açılan unikal qapı sayıla bilər və yəqin ki, hələ uzun müddət belə qalacaq. Çünki bu dəyər həm də yaxın şanlı tariximizdən qaynaqlanır. Məsələ ondadır ki, dövlət bayrağımızdakı simvollar - 3 rəngdə əksini tapmış milli-dini tolerantlığın kökü Cümhuriyyət dövrünə gedib çıxır.

dan biri kimi bizim Ana Yasada əks olunub. Bu gün ölkəmizdə müsəlmanlarla yanaşı, qeyri-müsəlmanlar - xristianlar, yəhudilər, başqa inanc daşıyıcıları sərbəst və təhlükəsiz şəkildə ibadətlerini həyata keçirir, dini ehtiyaclarını maneəsiz ödəyirlər. Ölkədə məscidlərlə yanaşı, çoxlu sayda kilsə və sinaqoq, o cümlədən Bakıda erməni kilsəsi fəaliyyət göstərir. Azərbaycanda milli və etnik əlamətlərinə görə heç kim indiyədək nə təqib olunub, nə də sıxışdırılıb.

Azərbaycan dövləti bu məsələyə məxsusi önəm verir. Çünki milli-dini dözümlülük mühtə cəmiyyətin daxili ictimai-siyasi dayanıqlığı və harmoniyasını təmin edən mühüm faktorlardandır. Belə tolerant mühitdə aydındır ki, hansısa radikal və ekstremist cərəyanlara yer qala bilməz. Ayrı sözlə, bu, artıq həm də Azərbaycanın milli-təhlükəsizlik məsələsidir.

Bəs, daxili ictimai-siyasi sabitlik, milli təhlükəsizlik üçün hansı daha önəmlidir - milli, yoxsa dini dözümlülük faktoru? İlahiyyətçi alim, Dini Etihad və Vicdan Azadlıqlarının Müdafiəsi Mərkəzinin (DEVAMM) rəhbəri Hacı İlqar İbrahimov Azərbaycan insanının tarixən dərin birgəyaşayış və dözümlülük ənənələrinə diqqət çəkərək deyir: "Bu, təsadüfi və kənardan əxz olunmuş bir meyl deyil. Xalqın lap içərisindən, mental matrisasından gələn haldır. Dözümlülük - həm xalqımızın daxili fitrətinin paklığının, həm də onun malik olduğu inancın, xüsusən də Qura-

MUSAVAT

Son səhifə

N 44 (6658) 27 fevral 2017

Ruh bədənəndən çıxanda... şəklini çəkdilər

ABŞ-da çəkilmiş iki foto sosial şəbəkələrdə geniş müzakirə olunur. Bu fotolar heyrət və təəccüb doğurur. Olay ABŞ-ın Kentukki ştatındakı Pauell Kaunti rayonunda yaşanıb. Fotoları həmin an hadisə yerindən keçən yük maşınının sürücüsü Sol Vaskes çəkib.

Vaskes Facebook-dakı profilində yazıb ki, "Bert T Combs Mountain Parkway" yolunda olarkən minik avtomobilinin vurub kənara atdığı motosikletin sürücüsünün can verdiyini görüb. "O, bir qədər xırıldadı, sonra keçdi. Həmin an vücudundan qəribə buludun çıxdığını gördüm. Həmin bulud sanki insan ruhu idi", - Vaskes yazıb.

Vaskesin çəkdiyi fotolardan birində yol kənarındakı cəsədin üzərində gerçəkdən də sanki ruh təkisi substansiya görünür.

Çində 24 milyon insan internetdən asılıdır

Çinin paytaxtı Pekindəki İnternet Asılılıqından Müalicə Mərkəzi internetdən asılı duruma düşərək "şəbəkə qulları"na çevrilmiş insanların müalicəsi ilə məşğul olur. 2006-cı ildə fəaliyyətə başlamış bu mərkəzin hazırda 6 min pasiyenti var. Hərbi təlim düşərgəsinə bənzər İATC rəhbərliyinin dediyinə görə, buradakı pasiyentlərin 75 faizi internet asılılığı sindromundan müalicə olunub. Hazırda 632 milyon internet isti-

fadəçisi olan Çində ən azı 24 milyon nəfərdə internet asılılığı sindromu olduğu bildirilir.

Çinli şagird sevgililər bir-birindən yarım metr aralı dayanmalıdır

Çində şagirdlər üçün qəribə qərar qəbul edilib. Hangzhou şəhərindəki məktəblərin birində qıza və oğlan şagirdlərin bir-birlərinə yaxınlaşması qadağan

edilib. Venzhou şəhərində isə yaxın əlaqə qadağan edilib. Sosial media vasitəsilə yayılan xəbərlər dövlətə bağlı "Çin Gəncliyi" qəzetində "Mənasız, ağılsız, qanunlara zidd qərar" kimi təqdim edilib. Məktəb müdirləri isə oğlanlara qızların bir-birlərinə yaxınlaşmasını aralarında sevgi yaranmasına və dərs oxumalarının pisləşməsinə əngəl olmaq üçün qadağan etdiklərini deyiblər. Çində məktəb dövründə başlayan sevgilər "Zao lian" (erkən eşq) adlandırılır.

QOÇ - Daxili gərginliyiniz xeyli səngiyəcək. Bu isə başınıza yeni ideya və perspektivli fikirlərin gəlməsinə səbəb olacaq. Həlli mürəkkəb olan işlərə girişməyin. Sizə passivlik yaraşmır.

BUĞA - Müəmmal bir tarixdir. Özünüzlə bağlı situasiyaları nəzərdə saxlaya bilməyəcəksiniz. Yaxşı olar ki, etibar etdiyiniz adamların rəyi ilə hesablaşasınız. Sizə kömək göstərəcəklər.

ƏKİZLƏR - Axşam saat 15-ə qədər nəzərdə tutduğunuz planları reallaşdırmaqda heç bir problemlə rastlaşmayacaqsınız. Sonrakı müddətdə isə ehtiyatlı olun. Axşam saatlarını evdə keçirməlisiniz.

XƏRÇƏNG - Taleyüklü məsələlərin həlli üçün perspektivli təqvimdir. Mövcud problemlərinizi aradan qaldırmaq üçün əhəmiyyət kəsb edən adamlarla görüşün. Məsuliyyət-sizlik etməyin.

ŞİR - İştirakçısı olduğunuz prosesləri gərginləşdirməyin. Qanqaraldan işlərə meyl etməsəniz, hörmətiniz artacaq. Günün ikinci yarısını bütünlüklə maliyyə məsələlərinə həsr edin.

QIZ - Daxili duyğularınızı tənzimləmək üçün fiziki işlərdən uzaq olun. Bu gün ulduzlar məclislərdə iştirakınızdan da xəbər verir. Dəvətləri qəbul etməyə çalışın. Səhhətinizə fikir verin.

TƏRƏZİ - Sürprizlərlə dolu bir təqvim yaşayacaqsınız. Kiçik gərginlikləri nəzərə almasaq, ətrafınızda cərəyan edən hər bir hadisə ürəyinizcə olacaq. Maraqlı görüşləriniz gözlənilir.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bu şıltaq təqvim sizin üçün uğurlu olmalıdır. Oudur ki, vaxtınızı boşa verməyin. Müxtəlif ünvanlara baş çəkməklə maddi və mənəvi rahatlıq qazana bilərsiniz.

OXATAN - Günün ümumi ovqatı çox yaxşıdır. Demək olar ki, nəzərdə tutduqlarınızın böyük əksəriyyəti doğrulacaq. Xüsusilə nəhərdən sonra qəlbizin şad olması üçün gözəl situasiya yaranacaq. Axşam qonaq gedin.

OĞLAQ - Hər bir məsələdə qanunauyğun addım atın. Saxta iş görmək, yalan vəd vermək sizi gözəndən sala bilər. Elə edin ki, etibarlı müttəfiq imiciniz öz qüvvəsində qala bilsin.

SUTÖKƏN - Həqiqətə yaxın olan arzularla yaşayın. Paxıl və bədxah adamlara fikir verməyin. Gələn ay üçün görəcəyiniz işləri indidən planlaşdırın. Uzaq səfərə çıxmağı isə təxirə salın.

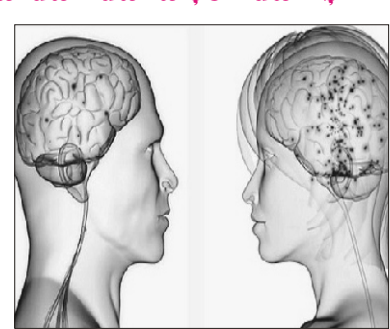

BALIQLAR - Fəaliyyət zəminində uğurlarınız xeyli artacaq. Bu istiqamətdə sizə etibar etdiyiniz bəzi insanlar da kömək edə bilər. Amma onu da nəzərə alın ki, saat 15:26-ya qədər mənfəətli Ay bürcünüzdədir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Kişilər qadınlardan daha çox danışır

Türkiyənin Hacitəpə Universitetinin tibb fakültəsinin müəllimi, alim Serkan Karaismayıloğlu sübut edib ki, qadınlar heç də kişilərdən çox danışmırmış. Onun araşdırmasına görə, qadınlar gündə 16 min 215, kişilər isə 15 min 669 sözdən istifadə edir. Alim həmçinin söyləyib ki, beynin də cinsiyəti var və bu, ana bətnində məruz qalınan testosteronla ölçülür: "Kişilərin az danışdığını düşündən varsa, futbol proqramlarını izləsin. Qadınlarda eşitmə və nitq mərkəzləri daha yaxşı inkişaf edib".

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "B-Z" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.